

LUC

Inipsion sequenti avangeli Sanh Luc

1 *‘Quoniam quidem* mout so reforzatz ad ordenar lo recuntament de las causas que so e nos complidas, ²si co o liurero a nos liquial o viro del comensament e foro sirvent de la paraula. ³Veiaire es a mi assegut del comensament de totas las causas a- 98a morosament a tu escriure del orde, nobil Theophile, ⁴que conoscas aquelas paraulas de las quals est essenhatz de veritat.

⁵Fo els dias d’Ero del rei de Iuda us paire que avia nom Zacarias de la vegada d’Abia, et era la moler de lui de las filas d’Aaron, et ac nom Elisabet. ⁶Et eran iust ambi denant Deu, et anavan en totz los mandamentz et e las dreituras de Deu e senes querela.

⁷E no era ad els fils, que Elisabet era toriga; et ambi anavan e lor dias. ⁸E fo fait que la preveira usess e’n Zacharias e l’orde de la sua vegada denant Deu, ⁹segon la costuma del preveirage, per electio issic que pauses l’esess; intrec el temple de Deu, ¹⁰e tota la companha era del poble orantz deforas la ora del esess. ¹¹E aparec a lui l’angel de Deu estantz a las destras al autel del esess. ¹²E Zacarias es se torbatz, vezentz, e temors cazec sobre lui. ¹³E dix a lui l’angels “No temias, Zacarias, que eissauzida es la tua orazos, e ta 98 b moler Elisabet efantara a tu u fil, e sera apelatz lo nom de lui loan., ¹⁴e sera gaugs a tu et eissamentz e moutz e la nativitat de lui se’sgauziran. ¹⁵Quar sera grans davant Deu e no beura vi ni pomada, e de Sanh Esperit sera complitz e caira del ventre de sa maire. ¹⁶E motz dels fils d’Isarel tornara a Deu lo Senhor d’el. ¹⁷Et el anara denant lui en esperit e e la vertut de lei que retorn lo cor del paire els fils, e’ls nocresentz a la savieza dels iustz, aparelara al Senhor la pleu perfecta”. ¹⁸E dix Zacarias al angel : “Don sabri aiso ? Quar eu so vels e ma moler anec e sos diaz”. ¹⁹E respos l’angel e dix a lui : “Eu so angels Cabriels que estau denant Deu, e so trames parlar a tu et aiso a tu prezicar. ²⁰E vec te que seras calantz e no poiras parlar entro en aquels dias que aiso sia fait, peraiso que no crezest la mia paraulas^b que sera comphida ei seu temps”. ²¹Et era lo pobles esperantz Zacarias, e meravilavan se que s’tarzava el temple. ²²Mais issitz no poc parlar ad els, e conogro 99 a que vezio avia vista e! temple, et cl era cenantz ad els e estec mutz. ²³E fait es que so complit li dia del mester de lui, anec e sa maiso. ²⁴Mais seguentre aquestz dias coceub Elisabet la moler de lui, e rescondia se V meses e dizis ²⁵”Que enaisi fe nostre Senher a mi, els dias els quals gardec ostar lo meu reproer entre’ls homes”.

a. encara. b. paraula. c. temple.

²⁶Ei seize mes trames es l'angels Cabrils de Dcu e la ciutat de Galilea laquals avia nom Nazaret ²⁷ad una verge esposada a marit del qual era noms Iosep de la maiso de Davi, e la verga a nom Maria. ²⁸E intrantz l'angels a lei dix "Deus te sal, de gracia plena, lo Senher es ab tu. *Benedicta* est tu e las fennas". ²⁹Laquals cum auzic torbada es e la paraula de lui, e cosirava quals era aquesta salutatio. ³⁰E dix a lui l'angels "No temias, Maria, atrobest la gracia ab Deu. ³¹Vec te que cocebras en to ventre e efantaras I. fil *99b* e sera apelatz lo noms de lui Ihesu. ³²Aquest sera grans e fils de l'Autisme sera apelatz. E dara a lui nostre Senher Deus la se de Davi dcl seu paire. E renhara e la maiso de Iacob durablement, ³³e dcl regne de lui no sera fis". ³⁴E dix Maria al angel :: "En qual mesura sera fait aiso, que eu home no conosc ?" ³⁵E respos l'angels e dix a lei: "Sanh Esperit sobrevenra en tu, e la vertutz dcl Autisme azombrera en tu. E peraiso zo que sera nat de tu santa causa sera apelatz e Fil de Deu. ³⁶E vec te que Elisabet ta cosina, ela coceub .1. fil e sa villesa, et aquest mes es setz a lui que es apelada toriga, ³⁷que no era nopoders a Deu tota paraula". ³⁸E dix Maria al angel : "Vec te que eu so sirventa de Deu. Sia fait a mi segon la tua paraula". E departic se de lui l'angels.

³⁹*Exurgens autem Maria* en aquels dias anec e las montanhas ab coitz e la ciutat de Iuda. ⁴⁰Et intrec e la maiso de Zacarias e saludec na Elisabet. ⁴¹E fait es *100a* que auzic la salutatio de Maria Elisabet eissauzec se en gaug l'efantz el ventre de lei e complida es de Sanh Esperit. ⁴²E cridec en gran votz e dix : "Benezecta es tu entre las fennas, e benezect es lo fruitz del teu ventre. ⁴³E don es aiso a mi que venga la maire del meu Senhor 7 ⁴⁴Quar vec te puissas que es feita la votz de la tua salutatio e las mias aurellhas, et eissauzec se en gaug l'efantz del meu ventre. ⁴⁵Bonaurada est que crezcst, que sian complidas las causas que so ditas a tu de Deu". ⁴⁶E dix Maria : "Fa gran la mia arma nostre Senher. ⁴⁷Et eissauzec se lo meus esperitz en Deu lo meu salvament. ⁴⁸Que regardec la humilitat de la sua sirventa. Quar vec vos que peraiso me apularan benezecta totas generatios, ⁴⁹que a mi so grans causas que poderos es lo nom e sanhs. ⁵⁰E la misericordia de lui en generatios et ess en linhages que'l temian. ⁵¹Fe poder e so bras e departic los erguloses de la volontat de so cor. ⁵³Depausec los poderoses de la se et eissauzec los hu- *100b* mils. ⁵³Los famulentz umplic de bes, e'ls manentz laissez vas. ⁵⁴Receub Isracl lo seu efant, remenbratz de la sua misericordia. ⁵⁵Sico es parlatz als nostres paires, e az Abraham et a la semenza de lui els segles". ⁵⁶Mais estec Maria ab lui coma tres meses e tornada es e sa maiso.

⁵⁷Mas Elisabet complitz lo temps de l'efantar e efantec .1. fil. ⁵⁸Et auziro li vesi e li cosi de lui que fe gran nostre Senher la sua misericordia ab lui, e alegravan se en lui ⁵⁹E fait es el dia *octavo* vengro circumcizer l'efant e apelavan lo per le nom de so paire Zacarias. ⁶⁰E respos la maire e dix de lui : "No, mas apelatz sera Joan". ⁶¹E dixerò a lui : "Que degus no es e la tua conoissenza que sia apelatz d'aquest nom". ⁶²E cenavo al paire de lui co volria apelar lui. ⁶³E pres una canavera e escriss e dix : "Joans es lo nom de lui". E meraviladi se so trastoti. ⁶⁴Mais en eissa ora es uberta la boca de lui e la lenga, e parlava e benezia Deu. ⁶⁵E feita es p- *101a* aors sobre totz los vezis de lor, e sobre tota la montanha de Iuda era issida tota aquesta paraula. ⁶⁶E pausero o toti que o auziro e lor cor, e dizian : "Qui cuias que sia aquest efantz 7 Quar la mas de Deu era ab lui". ⁶⁷E Zacarias lo paire de lui complitz es de Sanh Esperit e profetizec e dizia : "Benezect es, Senher Deus de Israel que sussitec e fe la rezentio dcl seu poble, ⁶⁹e adrecec lo corn de salut a nos e la maiso de Davi lo seu efant, ⁷⁰sico es parlatz per las bocas dels sanhs que so del segle dels prophetas de Lui e salvament dels nostres enemix e de las mas de totz que nos azirero, ⁷²a far la misericordia ab los nostres

a.apelaran. b. linhages.

païres e remembrar lo seu sanh testament, ⁷³lo iur que iurec ad Abraham lo nostre païre sia donat a nos. ⁷⁴Que senes temor dels, mais de'n tres enemix delivrar servia a lui ⁷⁵e sanctetat et en dreitura denant lui en trastotz los nostres vias. E tu, efantz, propheta del Autisme seras apelatz. Quar anaras denant la cara de Deu aparelar las vias de lui, ⁷⁷e donar lo saber de salut ai poble de *101b* lui en redemptio dels pecatz de lor. ⁷⁸Per la voluntatz de misericordia del nostre Deu, els quals visitec nos naïssentz d'aut. ⁷⁹A lumenar aquels qui e tenebras et en ombra de mort sezo, ad adressar los nostres pes e la via de patz". ⁸⁰Mais l'efantz creïssa et era cofortatz d'Esperit, et era el deser entro el dia del seu demostrament ad Israel.

² ¹Fait es en aquels dias issic comandament de Cesar Agust que fos departitz totz lo mons. ²Aquestz departimentz primairament es faitz del prebost de Syria Cirino. ³Et anavan toti que s'reconogues cadaus essa ciutat. E Iosep pugec de Galilea de la ciutat de Nazaret en Iuda e la ciutat de Davi que es apelatz Besleems, peraiso que era de la maiso e de la mainada de Davi, ⁵que s'reconogues ab Maria esposada a si moler parens. ⁶Mais fait es cum eran aqui eomplit so los dias que fantes. ⁷Et efantec lo seu fil primer engenrat. Evolopec lo es draps e pauseclo cl presepeï que era a lui lox privatz. .E pastors eran *102a* e la regio eïssa ora velantz e gardantz las vigílias de las nultz e sobre lor bestiar. E vec vos l'angel de Deu que estec iosta els, e la clartatz de Deu revironec los, e temero de gran paor. e dix ad els l'angels "No aiatz paor, quar vec vos que eu preziqui a vos gran gaug, que sera a tot lo poble, ¹¹quar natz es a vos oi salvaire qui es Crist, senher e la ciutat de David.. E aïso es a vos signes, e trobaretz .1. efant de draps evelopat e pausat el presepeï. ³Et eïssa ora es fait ab l'angel gran cavalairia celestials dels lauzantz e dizentz a Deu ¹⁴"Gloria el autisme Deu, et en terra patz als homes de bona voluntatz".

¹⁵ E fait es que s'departiro dels li angel el cel. Li pastor parlavan entre lor : "Traspasem entro en Betlem, e veian aquesta paraula que's feita que'l Senher demostrec a nos" ¹⁶vengro coitosament et atrobero Maria e Iosep e l'efant pausat el presepeï. ⁷Mais conogro de la paraula que era ad els d'aquest e- *102b* fant. ¹⁹Toti celi que o auziro se so meravilhat, e d'aquelas causas que cran ditas dels pastors ad es. ¹⁹Maria gardava tota aquesta paraula portantz e so cor. ²⁰retornati so li pastor e glorificavan Deu e lauzavan en totas aquestas causas que auziro e que viro sico es dig ad els.

²¹Et puïss que foro cosumatz VIII dias que fo circumsis l'efant, et es apelatz lo noms de lui Ihesu, quar es apelatz dcl angel enant que'l ventre fos cocubutz. ²²seguentre que so complit li dias de la purgatio de lui segon la Leg de Moyses, portero lui en Iherusalem que'l presentero a Deu ²³sico es escrig e la Leg de Deu "Quar totz mascles adobrentz lo ventre es apelatz sanh de Deu", ²⁴e que deso la prophetia segon que's dig e la Leg de Deu u pareli de tortretz e dos poils de coloms. ²⁵E vec vos que us hom era en Iherusalem alqual es noms Simeons. Et aquest era hom iustz e timoros, esperantz le cosolament *103a* d'Israel, e Sanh Esperit era en lui. ²⁶ E respost avia receubu de Sanh Esperit, no seria vistz mortz a si si no primeïrament viss lo Crist de Deu. ²⁷E e venc en esperit cl temple, e cum apotero l'efant Ihesu li parent de lui que feso segon la costuma de la Leg per lui, ²⁸et el receub lo es sos braces, e benezic Deu e dix ²⁹"Ara laïssas lo teu serv, Senher, segon la tua paraula en patz, ³⁰que viro li mei ulh lo teu salvament, ³¹que aparelest denant la cara de totz los pobles. ³²Lum a descubremet de las gentz e gloria al teu poble d'Isarel". ³³Et era Iosep e Maria la maire de

a. ostia

lui meravilalantz sobre aquestas causas que cran ditas de lui. ³⁴E benezic els Simeos e dix a Maria la maire de lui "Vec vos que pausat es aquest e decaçemen et e la resurectio de motz en Israel, et en signe alqual sera contraditz. ³⁵E per la tua'rma de tu meteis trasparara glazis, que sian descubert decosirers de moutz *103b* cors". ³⁶Et era Anna la propheta filha de Fanuel de linhage Aser. Aquesta avia pausat e moutz dias e avia viscut ab so marit VII ans de sa vergenetat. ³⁷Et aquesta era veuva entro ad oianta e catre ans, que no s'departis dcl temple de Deu, de deiunis e pregairias servia de nuitz e de dias. ³⁰Et aquesta aquela ora sobrevenentz cofessava nostre Senher e parlava de lui a totz qui esperavan la redemcio de Iherusahem. ³⁹E seguentre que agro complidas totas aquestas causas segon la Leg de Deu, retornant^a so en Galilea e lor ciutat de Nazare. ⁴⁰Mas l'efantz creissis e coforzava, ples de savieza, e la gracia de Deu era ab lui. ⁴¹Et anavan li parent de lui per totz ans en Iherusalem el dia de la festa de pasca.

E cum fos fait Ihesu de XII ansz pugero dels en Iherusahem segon la costuma dcl dia de la festa. ⁴³E cosumat li dia co se'n tornero, remas l'efant *104a* Ihesu en Iherusalem e no l'conogro li parent de lui. ⁴⁴Mais azesmavan que fos e la companha e cirecondia, e demandavan lo entro los cosis e los conoissentz, ⁴⁵e no l'atrobavan. E so tornatz en Iherusahem requierent lui. ⁴⁶E fait es apres III dias atrobero lui el temple sezentz el meg dels essenhadors, auzia los e demandava lor. ⁴⁷Mais espaventavan se tuit aquels que lui auzio sobre la savieza e'l respot de lui. ⁴⁸E vezent se so meravilat, e ditz sa maire a lui "Fils, perque fezia aisi a nos, vec te que tos paire e eu dolent te querian". ⁴⁹E dix ad els "Que es que mi queriastz? No sabiatz que e las causas que dcl meu Paire so cove a mi ad esser?" ⁵⁰Et els no l'entendero la paraula que parlava ad els. ⁵¹E deissendec ab els, e venc e Nazare, et era es so dreit de els. E la maire de lui gardava tota aquesta paraula portantz e so cor. ⁵²E Ihesu prophetizavia de savieza e d'etat e de grat ab Deu e als homes.

3 ¹*Anno autem quintodecimo imperii abreu^b* de Cesar gardatz^c Pontz Pihat de Iudea de la quart part de la terra de Galilea d'Ero e de Phiphip lo fraire de lui senher de la quarta part d'Ituree e traico iudissi de la regio...^d e Lissame senher de la quarta part d'Abiline ²sotz los princeps dels preveires Anna e Haifa.

Faitz es la paraula de Deu sobre Ioan den Zacariás fil el desert. ³E venc en tota la regio de fhum Iorda prezicantz lo baptisme de penedencia en redemptio de pecatz "sico es escriut el libre de las paraulas d'Isaia lo propheta : "La votz dcl cridantz cl desert : Aparehatz la via de Deu et faitz dreiturers los senters de Lui. ⁵E be a la^{er} vals sera comphida e totz lo mons e li puig seran umeliat, e seran las felonitatz causas endressadas e las aspras vias planas. ⁶E veira tota la cars lo salvament de Deu". ⁷Peraiso dizia a las companh- *105 a* as que issian que fosso bateiat de lui "Linages de vibras, qui demostrec a vos fugir de l'avenidoira ira?" ⁸Peraiso faitz fruit digne de penedencia, e no comenzaretz a dir entre vos Paire avem Abraham. Quar eu dic a vos que poderos es Deus d'aquestas peiras resuscitar los fils d'Abraham. ⁹Quar la destrás es pausada a la raziz dcl aibre. Peraiso totz aibres no facentz bo fruit sera talatz e mes el foc". ¹⁰E demandavan li las companhas e dizian "Peraiso que farem?" ¹¹E respondentz dizia ad els "Qui ha doas gonelas don az el que no n'a, e qui ha maniar eissament o fassa". ¹²E vengro li publica que fosso bateiat e dixeró a lui "Maestre, que farem?" ¹³Ft el dix ad els "Ne plutz no fazatz for zo que establic a vos". ¹⁴E demandavan a lui li cavalier e dizian "E nos que farem?" E dix ad els "Negu no faretz ni no fazast tort.

a. retornat.-b. Tiberii.- c - gardantz. - e. *Omission.* - f. tota

Estat sofrent en vostres ussages. ¹⁵Mais azesman lo pobles e cosiravan tuit e lors cors de *105 b* que beleu el era Crist. ¹⁶R respos Joan e dizia a totz “Acertas eu bategei vos en aiga. Mais pus fort de mi ve, desqual no so dignes desliar lo coreg de la causamenta de lui, el vos bateiara e Sanh Esperit et e foc. ¹⁷Del qual lo ventals e sa ma, e porgara so sol, et amasa lo froment e so graner, mais las pallas ardran e foc no destrenhent”. ¹⁸Acertas et autras moutas causas eforzantz prezicava al poble.

¹⁹Mais Erodes lo senher de la quarta part de la terra, cum era castiatz de lui d'Erodiana la moler de so fraire de totz lo mals que fo Ero, ²⁰aiustec liaizo sobre totas causas e enclaus Joan e la carcer.. ²¹E fo fait cum foro bateiat totz los pobles et Ihesu bateiat et orant ubert es lo cels, ²²e deissendentz sanh Esperit e corporal semblant sicum colomba en lui. E la votz del cel es feita e dizia a lui “Aquest lo meu fil que’u am et en que me platz”.

²³Et el Ihesu era comensantz coma de XXX ans, que era natz filh de Iosep, *qui fuit Heli, qui fuit 106a Mahar* ²⁴*qui fuit Meledi, qui fuit Ianne qui fuit Ioseph,* ²⁵*qui fuit Maharie qui fuit Amos qui fuit Naiam qui fuit Eliu qui fuit Nagge* ²⁶*qui fuit Maha qui fuit Maharie, qui fuit Semei, qui fuit Ioseph qui fuit Iuda,* ²⁷*qui fuit Iomna, qui fuit Resa qui fuit Zorobabel, qui fuit Salatiel, qui fuit Neri,* ²⁸*qui fuit Meleli, qui fuit Addi, qui fuit Cosan, qui fuit Alnasden, qui fuit Er,* ²⁹*qui fuit Ihesu, qui fuit Eliazarr, qui fuit Iocim, qui fuit Madeut, qui fuit Lev.* ³⁰*Qui fuit Simeon, qui fuit Iuda, qui fuit Iosep, qui fuit Iona, qui fuit Eliahum.* ³¹*Qui fuit Melea, qui fuit Menna, qui fuit Mahania, qui fuit Aiahan, qui fuit Davit.* ³²*Qui fuit Jesse, qui fuit Obet, qui fuit Booz, qui fuit Falmon, qui fuit Naason.* ³³*Qui fuit Aminadab, qui fuit Aram, qui fuit Esrom, qui fuit Sares, qui fuit Iude.* ³⁴*Qui fuit Iacob, qui fuit 106b Isaac, qui fuit Abrahe, qui fuit Ehare, qui fuit Nacor.* ³⁵*Qui fuit Seruh, qui fuit Tregan, qui fuit Saieh, qui fuit Eber, qui fuit Sale.* ³⁶*Qui fuit Caman, qui fuit Arserat, qui fuit Escau, qui fuit Noe, qui fuit Lanegdi.* ³⁷*Qui fuit Matusale, qui fuit Anegz, qui fuit Iarech, qui fuit Malalael, qui fuit Cainan.* ³⁸*Qui fuit Enoc, qui fuit Sech, qui fuit Adam, qui fuit Enliz^a.*

4 ¹Mais Ihesu ples de Sanh Esperit retornatz es de flum Jorda. E fo demenatz d'esperit cl desert ²XL dias e fo asaiatz del diable, e re no maniec ni bec enaquels dias. E quan los ac complit ac fam. ³E dix li lo diables “Si Fil de Deu es, dix aquestas peiras que sian feitas pas”. ⁴E respos Ihesu a lui “Escrit es que no viu hom es sol pa, mais en tota la paraula de Deu”. ⁵Et amenec lo diables en .1. pug aut e demostrec li trastotz lo regne del segle de la terra en .1. pauquet de temps. ⁶E dix li “A tu do- *107a* narei trastot aquel poder e la gloria de lor que a mi so liuradas, et a cui eu vul, doni la. ⁷Peraiso tu si azoras davant mi, e seran tuas totas”. ⁸E respos Jhesus e dix hi “Vai, Satanas, seguentre mi. Escrit es : “Lo teu Senhor Deu azoraras, et a lui sol serviras” . ⁹E menec lo en Iherusalem, et establie lo sobre la pena dcl temple, e dix li : “Si fil de Deu est, me te aras a ios. ¹⁰Quar escrit es qu'als seus angels mandec de tu que regardes...^b que par aventura no feiras to pe a la peira”. ¹²E respos Jhesu e dix: “Dig es No temptaras lo teu Senher Deu”. ³E complida tota la temptatio lo diables partie se de lui entro al temps. ¹⁴E tornatz es Ihesu e vertutz d'esperit en Galilea, e la nomenativanza issic de lui per tota la regio. ¹⁵Et el essenhava e las sinagogas de lor, et era onoratz dels homes. E venc

a.Sic.. - b. Lacune.

e Nazare on era noiritz. Et intrec segon la sua costuma el dia del sabte e la si- 107b nagoga e levec se legir. ¹⁷E liurat es a lui us libres de Isaia lo propheta. E cum retornec lo libre atrobec u loc on era escriut ⁸¹“L’esperit de Deu sobre mi. Peraiso oiss me e trames prezicar los paubres. E sanar los trabalatz dels cors. ¹⁹E prezicar als caitius la rezemsio, et als cex lo vezer. Laisser los franz en pausar, prezicar la via de Deu adcovinable el dia del gazardo”. ²⁰E cum pleguec lo libre, redec lo al sirvent e sec. E trastuit li ulh d’aquels de las sinagogas eran entendent en lui. ²¹E comencec a dire ad els ³“que oi es complida aquesta Escritura e vostras aurelas”. ²²E trastuit donavan li testimoni. E meravilavan se e las paraulas de gracia que issian de la boca de lui e dizian:

“No es aquest lo fil de Iosep ?” ²³E dix ad els “Og dizetz a mi aquesta semensa : ‘Metge, sana simeteis, quantas causas auzim feitas a tu en Cafarnaum, fai aiso en ta encontrada”. ²⁴Mais dix “Verament dic a vos que negus propheta *P. 108 a* no es recebutz e la sua encontrada. ²⁵E veritat dic a vos : Moutas vesios eran els dias d’Elias en Israel quan es lo cels clau tres ans e seis meses. E cum fo feita granda fams en tota la terra d’Israel. ²⁶E neguna d’aquelas no fos trames Elias, sino en Sarepta Sidonis ad una fenna veuva. ²⁷E mout hebros eran en Isarel sotz Eliseu lo propheta, e negus d’aquels no es sanatz sino Namantz de Siria”. ²⁸E cumplit so tuit e la sinagoga d’ira, aquestas causas auzentz. ²⁹E leverose e giterolo fora de la ciutat, adviserolo entro ad u sobrecil de puit sobre qual era la ciutat de lor endeficada, que’l giteso aval. ³⁰Mais el traspasatz per meg dels anava.

³¹E deissendec Ihesu en Cafarnao e la ciutat de Galilea, et aqui essenhava als disabtes. ³²Et espaventavanse e la doctrina de lui que en pozestat era la sua parola. ³³Et e la sinagoga era us hom que avia demoni orre, e cridec en gran votz ³⁴“Laissa, que’s a nos e a tu, Ihesu de Nazare ? *P. 108 b* Venguis perdre nos. Eu sei que tu est sanhs de Deu”. ³⁵E menacec li Ihesus e dizia “Cala et eiss de lui”. E cum gitec lo demoni e meg issic de lui e re a lui no noc. ³⁶E feita es paors en totz, e parlavan entre lor e dzian “Quinha es aquesta paraula que en poder et e vertut manda los orres esperitz, et eisso ?” ³⁷Et era issida la nomenativansa de lui en totz los lox de la regio.

³⁸E levantz adoncas Ihesu de la sinagoga intrec e la maiso de Simo, e la sogra de Simon era tenguda de gran febre. E preguero lui per leis. ³⁹Et estantz sobre l’uiss comendec a la febre, e laissez la. Eissa ora levava se e servia ad els. ⁴⁰E cum le solels se colquec, e tuit que avian malautes de diversas langors auzian los a lui; et el en cadaus ses mas pauzas sanava los. ⁴¹Mas issian li demoni de moutz, clamantz e dizents “Quar tu est Crist fils de Deu !”. E menazantz no los laissava parlar que els sabio que’el era Crist. ⁴²E fait aquel *P. 109 a* dia issitz, anec en loc erm, e las companhas requeriolo. E vengro entro a lui, car dizian li que no s’partic dels. ⁴³Al quals el dix “Que e las autras ciutatz cove a mi prezicar lo regne de Deu. Que peraiso so trames prezicar e las sinagogas de Galilea”.

5 ¹E fait es, com la companha corio en lui que auziso la paraula de Deu, et el estava lonc l’estantz de Genesar, ²e vi dos naus ester lonc l’estanh. Mais los pescadors deissendio e levavan los retz. ³E puiantz en una nau que era de Simon, e pregavalo que de la terra le partis .1. paquet, dix a Symon “Mena enaut e laissez los retz en prendement”. ⁵E respondis li

a. libre. b. donavan. — c. semeiansa.— d. pausanz. —

Simons e dix li “Comendaire, per tota nuit nos ballem e re no ne presem. E la tua paraula laissarej los retz”. ⁶E cum aiso fero, enclausero gran moutiduna de peis; eran rumputz los reiz de lor. ⁷E tramesero als copanhas que *F 109 b* eran e l’autre nau que venguesso et aiudesso ad els. E vengro e copliro amdoas las naus enaisi que per pauc no plumbavo. ⁸E cum vi aco Simon Peire, gitec se adenols^a de Ihesu e dizia “Part te de mi, Senher, que hom pecador so”. ⁹Quar pecas l’avian revironat e totz cels que ab lui ero e la preso del peis quan lo presero, ¹⁰et ez eisament a Iacme e a Ioan, los fils den Zebedeu que ero companio de Peire; e dix a Simon Ihesu “No vulhas temer, que d’aici enant seras prendreire dels homes” Et aduas en terra la naus laissero totas causas e seguïro lo.

¹²Et fait es, co era en una de las ciutatz, e vec vos .I. home que’s pies de lebra vi Ihesu, e gitantz e sa cara pregavalo e dizia “Senher, si t’vols tu me potz sanar”. ¹³Et estendec Ihesu sa ma e toquec lo e dizia “Vul que sias sanatz”. Et eissa ora la lebre partic se de lui. ¹⁴Et el comandec a lui que a negu home no o dises “Mais vai e denunciare al preveire, et ufre le do *P. 110 a* per la tua sanetat, sico comendec Moyses en testimoni az els”. ¹⁵E maiorment anava la paraula de lui, et amasavense moutas companhas que l’auziso e que foso sanat de lors efermetat. ¹⁶Mais el se departia e loc erm e orava..

¹⁷E fait es en .I. dels dias ez el sezia essenhants ez ero li fariseu sezent, e li maestri de la Leg, qui vengro a Ihesu de totz los castels de Galilea e de Iudea e de Iherusalem, e la vertutz de Deu era a sanament de totz. ¹⁸E vec vos homes que portavan en .I. leit .I. home que avia palalizi, e querian lo portar e paubar denant lui, ¹⁹e no atrovaba per qual part lo porteso per la companha, pugero sobre lo tet. E per los teules meserolo cum lo leit e meg denant Ihesu. ²⁰Quan vi la fe d’aquest, Ihesu dix : “Hom, perdonadi te so tes pecat”. ²¹E comensero a cosirar li escriva e li fariseu “Qual es aquest, parla blastemia. Qui pot perdonar pecatz sino solament Deu ?” ²²E conoc Ihesu los cosirers de lor. Respondis e dix az els *P. 110 b* “Qui cosiratz mals e vostres cors ?” ²³Que’s pus leus causa a dire : Perdonat te so tei peccat, o dire Levasus e vai? ²⁴Per ço que sapiatz que'l Fil del home a poder en terra de perdonar pecatz”. Dix al malaute “A tu dic : “Levasus e pren to leit e vai e ta maiso”. ²⁵Et eissa ora levava se denant els, pres go leit en que iazia e anec sen e sa maso, lauzantz Deu. E pres lor paors a trestuit, e lauzavan Deu. E complit so de temor e dizian “Que maravilha vesem hoi”.

²⁷Après aquestas causas issio e vi .I. publica que avia nom Levi sezent e la leudaria, e dix li : “Sec me”. ²⁸E laissez totas causas e levec sus e seguic lo. ²⁹E fe a lui gran maniar ez era grans companha de ppublicas e d’autres que ab les eran pausantz. ³⁰E murmuravan li fariseu e li escriva dels e dizian als seus decipols “Perque ab los ppublicas et ab los pecadors maniatz e buvetz ?” ³¹E respos Ihesu e dix ad els “No an obs cels que *P. 111 a* so sa de mege. Mais li malaute. ³²No vengui apelar los iustz, mais los pecadors en penedencia”. ³³Et eli dixerero a lui “Perque li decipol de Ioan deiuno sovendeirement e fan pregarias, eissament e dels fariseus, e li tei manio e bevo?”. ³⁴Als quais el dix “No podo li fil del espos, domentre que l’espos es ab els, far deiunar. ³⁵Mas vendran los dias com sera toutz dels l’espos, e ladonc deiunaran en aquels dias”. ³⁶E dizia semblantz ad els: “Que negus no fa mestura del vestiment nou que’l meta en vestiment veilh. ³⁷E negus no met lo vi novel els botz vels. Acertas romp lo vis novels los botz nous es metidor, et ambi seran gardat, ³⁹e negus no beu lo

a. als genols.— b. denant. —

vel qu'issa ora vulh lo novel, quar ditz “Melher es lo ves^a”.

6¹ Fait es el segon saba primeirament co passava per las semenadas, rumpian li decipol de lui las espigas e manievan bresantz els mas. ²E alcantz dels fariseus dizian ad els “Qui faitz, que no letz far als sabtes ?” ³E respos Ihesu ad els e dix “E no legitz aiso que fe Davi quan ac fam ? El et aquels que’ro ab lui ⁴en qual mesura mesura^b intrec e la maiso de Deu e’ls pas de la proposio prez e mangec, e n’donec az els que ero ab lui. Losquals no devia maniar sino solament als preveires ?” ⁵E dizia ad els : Que senher es lo Fil del hom negueiss dels dissabtes”.

⁶E fait es en l’autre disabte que intrec e la sinagoga et es meg. Et era aqui us hom e la mas de lui destra era seca. ⁷E gardavanlo li escriva e li fariseu si l’sanaria el sabte que atrobesso don lo acussesoc^c ⁸Mais el sabia lors cosirers de hor, e dix al home que avia la ma secca : “Levasus et estai e meg”. E levantz estec ⁹e dix *112 a* ad els Ihesu : “Eu demandi a vos : Letz al sabte be far o mal ? Arma salvar o perdre ?” Et cilh calero. ¹⁰Et enviro gardatz totz, dix al hom “Esten la tua ma”, et estendec, e restaurada li es la mas. ¹¹Mais els so complit de foleza, e parlava^d entre lor que farian de Ihesu.

¹²E fait es els autres dias issic en u puit orar, et estec totz la nuit en orazo a Deu. E cum so fait dias, apelec sos decipols e eligeo ne XII dels, losqual nomnec apostols “⁴Simon que nomnec Peire, e Andreu so frere, Jacme, Joan, Philip, Bertolomeu, ¹⁵Matheu e Tomas, Iacme, Alpheu e Simon qui es apelatz Zelotes, ⁶ludan Iacobi, Iuda Escariot que fo trazeire. ⁷E deissendentz cum eli el loc estec campa, e companha dels seus decipols e grans moutedutz del poble de tota Iudea, e de Iherusalem, e de la riba de la mar, e de Sur e de Sagetz, ¹⁸que vengro que auzisso lui e que fosso sanat de las lors langors, e que *112 b* ‘ro treballat dels esperitz orres ero sanat. ¹⁹E tota la companha queriolo trobar. Vertutz issia de lui, e sanava los totz. ²⁰Et el levatz los ulhs e sos decipols e’l dizia :

“Bonauratz esz paubres, que vostre es lo regne de Deu. ²¹Bonaurat esz qui ara avetz fam, que sadolatz seretz. Bonaurat qui ara ploretz, qui riiretz. ²²Bonauratz seretz cum vos asiraran li home e cum vos departiran e vos esprovaran e gitaran lo vostre nom coma mal per lo Fil dcl home. ²³Esgauzetz vos en aquel dia e vos eissausatz, quar vec vos que’l vostre loguers es el ccl. Quar segon aquestas causas fasian als prophetas li paire de lor. ²⁴Verament gai a vos manentz qui avetz vostre cosolament. ²⁵Gai a vos que rietz ara, que ploraretz e planheretz. ²⁶Gai a vos cum vos diran be tuit li home. Segon aquestas causas fazian als falses prophetas li paire de lor”.

²⁷Mais a vos dic que auzetz : Amat *113 a* vostres enemix e faitz be ad els que vos aziraran. ²⁸Benezetz los maledizedors de vos, et oratz per los vostres encausadors. ²⁹E qui te fera e la maisela, dona a lui l’autra. Ez a lui qui te tolra ta vestimenta, negueiss la gonela no l’vulhas vedar. ³⁰Quar a tot querent tu li dona. Quar qui te tolra las causas que so tuas, no las demantz. ³¹E so que volretz que fasz a vos li home, e vos faitz az els. ³²Eissament si amatz cels que vos amaran, qual grat es a vos ? Quar li pecador amo cels que los amo. ³³E si faitz be a cels que fan be a vos, qual grat es a vos ? Acertas li pecador fan aiso. ³⁴E si datz gazerdo a cels de cui lo’speretz rescembre, cal grat es a vos ? Quar li pecadors ab los pecadors re no vol que recepio engal. ³⁵Verament amatz vostres enemix e faitz be e datz gazerdo a cels don

a. vels.- b. Suppr. mesura.- c. acussesoc.- d. parlavan.

no l'esperaretz, e sera lo vostre gazerdos moutz, e seretz filh del Autisme, que el es benignes sobre totz los nocovinentz e'ls *113 b* mals. ³⁶Peraiso siatz miscderois^a sico es lo vostre Paire miscderois^a. ³⁷No vulhas condemnar, e ne seretz condemnat. Perdonatz, e sera perdonat a vos. ³⁸Donatz, e sera donatz a vos. Mesura bona e larga sera dada e se sobrevertetz auranh el vostre ses. E neissa la mesura en que seretz mesurador sera mesurat a vos". ³⁹E dizia ad els e semblansa "Donc pot l'us cex l'autre cec guizar ? No cazo ambi el cros ? ⁴⁰No es decipols sobre maestre. Totz hom sera perfeitz si es sico so maestre. ⁴¹Mais perque ves la palha el ulh de to fraire, e del trau que es el teu ulh no cossiratz ? ⁴²En qual mesura potz dire a to fraire "Fraire, laissa gitar la palla del teu ulh, e neiss el teu no ves lo trau ? Enganaire, ieta primeirament lo trau del teu ulh, e donc gardaras que getz la palla del ulh de to fraire".

⁴³"Quar no es bos aibres que fassa fruit mala, ni aibres mals que faza bo fruit. ⁴⁴Quar us-*144 a* quex aibres de so fruit sera conogut. Quar ni d'espinas culiras figas, ni de rometz vendemias ni raziz. ⁴⁵Bos hom de bo tesar de so cor ieta lo be. E mals hom de mal tesar de so cor ieta lo mal. Quar de l'avondanza del cor parla la boca. ⁴⁶Mais perque apelatz mi Senhor, Senhor, e no faitz ço qu'u dic ? ⁴⁷Tot hom que ve a mi et au las mias paraulas e las fa, demostrerei a vos cui semblantz sia ⁴⁸ Semblantz es al home que endefica la maiso que fo en peron, e pausa l'fonzament sobre peira. El sobrudamentz es faitz et esse empentz lo flume e la maiso e no la poc moure. quar fonzada era sobre peira. ⁴⁹Mais qui au e no fa, semblantz es al home endeficantz la maizo sobre l'arena senza fozament, e laqual se s'empentz lo flums et eissa ora cazec e faitz es grans cazementz d'aquela maiso".

⁷ ¹E cum complitz tota la sua paraula e las avelhas del poble, intrec en Cafarnao. ²Mais *114 b* us serve de centurios que era malautes que volhia morir, loquals era a lui mout cars. ³E cum auzio de Ihesu, trames a lui los maiors dels iudeus, pregantz a lui que vengues e salves lo ser de lui. ⁴Mas els, cum vengro a Ihesu, pregavan lui amorosament e dizian hi "Que dignes es que dos aiso a lui". ⁶Quar Ihesu anava ab els. E cum ia no foro lunh de la maiso, trames a lui centurios sos amix e dizia "Senher, no t'vulhas trebalar, quar eu no so dignes que sotz le meu tet intres. ⁷Peraiso que mi eiss no so albiratz dignes que vengues a tu. Mais di e paraula, e sera sanatz lo meu macips. ⁸Quar et eu s'hom sotz pozestat establitz, e'i sotz mi cavaers, e dic az aquest "Vai, e va, et a l'autre Vei, e ve, e mo serv : Fai aso, e fa o". ⁹Mais auzentz Ihesu esse meravillatz, e a las companhas que'l seguian dix : "Verament dic *115 a* a vos : No atrobei tanta fe en Israel". ¹⁰E retornat cels que foro trames a la maso, atrobero lo serv que avia la langor sa.

"E fait es d'aqui en rer anec e la ciutat que es apelada Naim, et anavan ab lui sei decipols e mout grans companha. ²E cum se apropiac de la porta de la ciutat, vec vos que us mortz era portatz, us fils de sa maire, e aquesta era veuva, et mouta gentz de la ciutat anava ab lui. ³Laqual quan vi nostre Senher, misericordia ac sobre lui, e dix li: "No vulhas plorar". ⁴E apropiac se e toquec lo leit e aquels que'ls portavan estero. E dix : "ioves hom, a tu o dic, levasus". ¹⁵Et assec se lequal era mortz. E comencec a parlar, e dec lo a sa maire. ¹⁶E pres lor a trestotz paor e lauzero Deu e dizian : "Qui propheta grans se levec a nos; e que Deus visitec lo poble seu". ¹⁷Et issic aquela paraula en tota la regio de lui e per tot viro la regio. ¹⁸Et anunciario a Ioan decipols seus *115 b* de totas aquestas causas et apelhec dos de sos

a. - misericordios.- b. sobrevezentz daran.- c. *Adde* :li –

decipols Ioans e trames los a Ihesu e dizia: “Est tu qui es avenir o ne’speram autre ?” ²⁰E cum vengro a lui li home, dixerò : “Ioans Baptista nos trames a tu dizentz : Est tu qui es avenir o ne’sperarem autre ?” ²¹Mais en eissa aquela ora sanec moutz de langors e de mals esperiz, et a moutz cex donec veser. ²²E respondentz dix ad els : “Anatz, recontatz a Joan que vitz e auziatz : que cex vezo, e contraitz van. Lebossi so sanatz, sort auzo, mortz resucito, paubri so prezicat. ²³E bonauratz es qui no sera escandalizatz e mi”. E cum se’n partiro li mesage de Ioan, comencec a dire de Ioan a las companhas “Que issitz el desert vezer ? Canavera a vent esser moguda ? ²⁵Mais que issitz vezer, home de molhas vestimentas vestit ? Vec vos qui so e las caras vestimentas et els avers : e la maisos dels reis so. ²⁶Mais que issitz vezer : *116 a* Propheta ? Oc negueis dic a vos : e pus de propheta. ²⁷Aquest es de que es escriut : “Vec vos que tramet lo meu angel denant la tua cara, que aparelara la tua via denant tu”. ²⁸Quar eu dic a vos : Entre los natz de fenna no n’a maior propheta de Ioan Baptista; e qui es menre el regne dels cels maier es de lui”. ²⁹E totz lo pobles auzentz e li publica lauzero Deu e foro bateiat del baptisme de Joan, ³⁰e li fariseu e li savi de la Leg lo coselh de Deu mesprezero, e lor meteisses no foro bateiat de li. Peraiso a qui semblantz dizera los homes d’aquesta generatio, et a cui so sembhantz ? ³²Semblantz so als efantz sezentz el mercat e parlantz entre lor e dizentz : “Nos cantem a vos ab caramels e vos no sautes. Nos plaissem, e vos no plores”. ³³Quar venc Ioans Baptista ni maniantz pa ni beventz vi, e dizets : Demonis ha. ³⁴Venc lo Fil del home maniantz pa e beventz de vi, amix de publicas e de pecadors. ³⁵E feita *116 b* es iusta la savieza de totz sos fils”.

³⁶E pregantz alsquantz dels fariseus que manies ab lui, et intrec e la maiso del fariseu e pausec. ³⁷E vec vos una fenna que era e la ciutat pecairitz, que conoc que s’pauses e la maiso del fariseu, aportec una bostia d’onientz. ³⁸Et estava de seguentre lonc los pes de lui, e de lagrimas comenzec li a mular los pes, et ab los cabels de son cap terzia e baizava los pes de lui, et oinha los de enguentz. ²⁹E vezentz lo fariseus que l’apelec, dix entre si e dizia : “Aquest si fos propheta saubra acertas qui e quals e la fenna que toca lui, que pecairitz es”. ⁴⁰E respondens dix Ihesu a lui : “Simon, eu ei a tu alcuna causa a dire”. Et el dix : “Maestre, di”. ⁴¹Doi deutor eran ad u renover. La us devia L diners e l’autre CCCCC, ⁴²e no avian don los li redesso; donec los az amdos. Peraiso quals amec pus leu 7” ⁴³Respos Simon e dix a lui : “Que aquel a cu pus donec”, et el dix : “Dreitament as iuiat”. ⁴⁴E tornantz vas la *117 a* fenna dix a Simons : “Venc aquesta fenna en ta maiso intra, et aiga al meus pes no donast. Mais aquesta de lagrimas mulec los meus pes, et ab sos cabels de so cap los tertz. ⁴²Baizament a mi no donast. Mais aquesta des que intra no sessec de baisar los meus pes. ⁴⁶De olo lo meu cap no oissist, mas aquesta oiss los meus pes d’enguent. ⁴⁷Peraiso que dic a tu : seran mout pecat perdonat a lui que amec mout. Alqual sera mas perdonat que amec mas”. ⁴⁸E dix a lui : “Perdonat so a tu tei pecat”. ⁴⁹E comenzero liqua se pausavo essem ab lui dire entre lor : “Qui es aquest que negueiss los pecatz perdona ?” ⁵⁰E dix a la fenna : “La tua fes te fa sahra. Vai en patz”.

8 ‘E fait es d’aqui enant et el fazia signes per las ciutatz e per los castels prezicantz e ‘vangelizantz lo regne de Deu, e li XII ab lui, ²et alcantas fennas que eran sanadas dels mals esperitz e dels malavetz : Maria que es apelada Magdalena de la qual issiro VII diables, e Ioana *117 v* la molher Chuza del sirvent d’Èro, e Susana et autras moutas que servian a lui de lors avers.

a. sezentz.- b. Vec aquesta fenna. En ta maiso intrei.- c. mensr

⁴Cum la gran companha s'aiustavan e de las ciutatz corio a lui, dix per semblansa "Sus qui semena semena la sua semensa. E dementre que semena la una cazec lonc la via, e vengut li auzel del cel mangerola. ⁶E l'autra cazec sobre la peira, e nat sequec que no avia humor. ⁷E l'autra cazec entre las espinas, et essemns nadas las espinas ofeguerola. ⁸E l'autra cazec a la bona terra, e natz es fruit C dobles, e aiso dizentz cridava : "Qui a aurellhas d'auzir auia". ⁹E demandavoli sei decipol que era aquesta paraula, ¹⁰als quals el dix : "A vos es donat a conoisser lo menesters del regne dels cels. Mais als autres en paraulas, que li veçentz no veio e hi auzentz no auio. ¹¹Mais aquesta paraula es : la semensa es la paraula de Deu. ¹²Mais qui so lonc la via, aquest so qui auzo; d'aqui enant ve lo *118 a* diables e pren la paraula del cor de lor, no so crezent que sio fait salvi. ¹³E qui sobre la peira, liqua com auziran ab gaug recebran la paraula, et aquesti razitz no an. Que u temps crezo et en temps de temptatio departo. ¹⁴E cel que ca e las espinas, aquest so que auzo la paraula, e dels cossiers de las manentias e las voluntatz de la manentia anantz, so ofegadors e no porta fruit. ¹⁵E cel qui es e la bona terra, aquesti so qui e bo cor e nobil reteno la paraula, e fruit porto en paciencia".

¹⁶,"Negus no alumena la lumneira que la cobria del vaisselh e la paus sotz lo leit. Mais sobre lo candeler que li intrant veio la lum. ¹⁷Quar no's celat que no sia manifestat, ni rescot que no sia conogutz e venga en prezensa. ¹⁸Peraiso gardas de qual mesura auetz. Quar qui a, sera li donat, e qui non a, negueiss ço que cuia aver sera tout de lui". ¹⁸E vengro la maire e li fraire de hui, e no *118 b* pogro anar a lui per la companha. ²⁰E cumptatz es a lui : "Ta maire e tei fraire estan foras, e volo te veser". ²¹Loqual respost e diz ad els : "Ma maire e mei fraire aquest so que auzo la parauha de Deu e la fan".

²²Fait fo en us dias, el meteiss deissendec en una naveta e li decipol de lui, e dix ad els : "Traspassem part l'estanh". E pugero, ²³naveiant el adormic se. E deissendec tempesta de vent el estanh, et era complida e perigrelavo. ²⁴Et apropiant a lui reisederolo e dizio : "Comandaire, perissem". Et se levatz e mandec al vent et a la tempesta de l'aiga, e cesec, e feita es gran patz. ²⁵E dix ad els : "On es la vostra fes ?" Liqua so tement miravilat e dizo entre lor : "Qui cuiatz es aquest que als ventz comanda et a la mar, e obezisso lo ?"

²⁶Naveiavan adoncas e la regio de Genassar que es contra Galilea. ²⁷E cum fo issitz en terra...^b a lui un hom que avia demonis ia de *119 a* moutz temps, e de vestimenta no era vestitz, ni e maiso no estava, mais e monimentz. ²⁸Aquest que vi Ihesu gitec se denant lui e cridec gran voutz, e dix : "Qui a mi e a tu es, Ihesu Fil de Deu Autisme ? Prec te que no me trebals". ²⁹Quar comandava al esperit orre que issia del home, quar de moutz temps prendia lui, et era liatz de cadenas e de cep gardatz, e rotz los lias era demenatz de diable en destreit. ³⁰E demandava li Ihesu e dizia : "Quals noms es a tu ?" et el dix : "Legios", que intrero moult demonis en lui. ³¹E pregavolo que no commandes ad els que aneso en abisme. ³²Mais era aqui us tropels de porx moutz paissentz es pug, e prevagolo que'l cossetis en els intrar. Et autreget ad els.

³³Peraiso issiro li diable del home, et intrero els porx, e viazament anec lo tropels e trabuquec e l'estang, et ofegatz es. ³⁴E cum viro aquo fait liqua pasturgavo, fugiro, e dizio e la ciutat e e las vilas. ³⁵Et issiro vezer zo *119 v* que'ra fait. E vengro a Ihesu e atrobero l'ome sezent de que li diable era issit, vestit e de sana voluntat als pes de lui. E tement ³⁶anonciero ad els liqua viro en qual mesura era faitz sals de la regio. ³⁷E preguerolo tota la companha de

a. vezentz.- b. *Omission.*-

la gentz de la regio de Genazar que'l departis dels, que de gran paor era tengut. Mais el puiantz e la nau retornatz es. ³⁸E pregava l'om de que li diable issiro que estes ab lui. E laissez le Ihesu e dizia ³⁹”Torna en ta maiso, e compta cantas causas fe a tu Deus”. Et anec per totas las ciutatz, prezicantz cantas causas fe a lui Deus.

⁴⁰Fait es co s' repauses Ihesu, recebo le la companha quar tuit lo esperavan. E vec vos u home el qual era nom Avarus, et aquel era princeps de la sinagoga. E gitec se als pes de Ihesu, e pregavalo que intres e la maiso de lui, ⁴¹que una filia era a lui de XII ans, e aquesta moria. E domentre que anava e devenc se, de las companhas era estreitz. ⁴²Et una fen- *120 a* na era en perfudi de sanc XII ans que'n meges avia mes tot so aver e per negu no podra esser sanada. ⁴⁴Apropiec se de seguentre e toquec las fretrias de la vestimenta de lui, et viassament sequec lo perfudi de la sanc de lei. ⁴⁹E dix ad els Ihesu “Qui me toquec ?” E negavolo trestuit. Dix Peire a l'igual ero ab lui “Comandaire, la companha te espenhio e te estrenho, e dizetz : Qui me toques ?” ⁴⁶E dix Ihesu “Autre me toquec, quar eu conogui que vertut issic de mi”. ⁴⁷E vi la fenna que no poc resconder, tementz venc e gitec se denant los pes de lui. E per qual causa fo tocad^b de lui demostrec davant tot lo poble, en qual mesura eissa ora fo sanada. ⁴⁰Et el dix a lei “Aias fizanza, filla, la tua fe te fa salva. Vai en patz”. ⁴⁹Aiso encara parlant venc us hom al princep de la sinagoga e dix li “Que morta es ta filia, no vulhas trebalar lo maestre”. ⁵⁰Mais Ihesu auzi la paraula, respos al paire de la toza “No vulhas te- *120 b* mer res, solament crei e sera salva feita” . ‘E co venc e la maiso no autregec intrar ab el negu, sino a Peire e Jacme e Joan e'l paire e la maire de la tosa. ⁵²E ploravan tuit e planian la. E el dix “No vulhatz porar, la toza no es morta, mais dorm”.

⁵³Escarnianlo, sabentz que morta era. ⁵⁴Mais el tenentz la ma de lei cridec e dizia “Toza, levasus” . ⁵⁵E retornatz es l'esperits de lei, e levec sus en eissa ora, e mandec li esser donat a maniar. ⁵⁶Et espaventero se li parent de lui, als quals mandec que no o disseso a negu home so que fait era.

9 ‘E co apelhec adoncas XII apostohs, dec az els vertut e poder sobre totz los demonis, e que saneso las langors. ²E trames los prezicar lo regne de Deu e sanar los malaues^c, ³e dix az els “Neguna causa no portareis en via, ni verga, ni esportela, ni pa, ni aver, ni doas gonelas no auret. ⁴Et en qualque maiso intraretz, aqui estatz, d'aqui enant no iscatz. ⁴E en qualque loc *121 a* no vos recebran, issitz d'aquela ciutat, neiss la polvera de vostre pas secodetz en testimoni sobre'ls”. ⁶Et issidi revironavan los castels prezicantz, e sanavan per totz locs.

⁷Auzic adoncas Erodes lo senher de la quarta part de la terra totas las causas que'ro faitas de lui, et azesmava ço que'ra dig, ⁸alcantz que Ioans resucitatz de mort, et tals ni ac que Elias aparec, e dels autres que propheta, us dels antix, resucites. ⁹E dix Ero “Ioan eu degolei. Mais qui es aquest de que eu ausi aitals causas ?” E demanda lo vezer. ¹⁰E ritornat li apostol recontero a lui tot ço que fero. E pres lo departic se a una part en u loc erm qui es apelatz Betsaida. “E cum o conogro la companha seguirolo, e receub los e parlava ad els del regne de Deu, e cels que avia obs sanamentz sanava. ¹²E fait le dias comencec a declinar. E apropiantz li XII dixero a lui “Laisser las companhas que ano els ca- *121 b* stels e las vilas que viro aisi se'n torno e atrobo maniar; que aisi e log erm em”. ³E dix ad els “Vos lor donatz a maniar”, et els dissero “No so a nos plus de V pas e de II peisses, si no per aventura nos avem e comprem en tota aquesta companha maniar”. ¹⁴Et eran prop de V melia. E dix a sos decipols “Faitz los partir per maniar per siccantenas”. ¹⁵enaisi fero. E fero los pausar. ¹⁶E pres Ihesu los V pas e'ls II peisses. E gardantz el cel benezic e frais e donec a sos decipol e li decipol a las companhas. ¹⁷E mangero tuit e foro sadolat, e levat es que fo sobre ad els de las franementas XII cofres.

a. Adde : venc. – b. tocada. – c. malautes.-

¹⁸E fait es que era sols orantz et ero ab lui li decipoh. E demandec az els dizentz “Qui disso que so las companhas ?” ¹⁹Els respondentz dixeru : “De Ioan Baptista”, li autri “Elias”, li autri “Que propheta, l’us dels primers, resucitec”, ²⁰e dix ad els “E vos que dizetz mi esser?” Respos Simon Peire e dix “Crist Fil de Deu”. ²¹Mas *122 a* el menasava ad els e comandec que no o disseso ad home”. ²²E dizia d’aiso “Que cove al Fil dcl home moutas causas a sofrir et esprovar dels maiors e dels princeps dels preveires, e dels escrivas, et esser mortz et al tertz dia resucitar”. ²³E dizia a trastotz “Si alcus vol seguentre mi venir, abnec semeteis, prenga sa crotz e sigame cadadia. ²⁴Quar qui volra sa’rma far salva perdrala, e qui perdra sa’rma per mi fa la salva. E que profeita ad home si gazonha tot lo mon, e simeteiss part e destrosiment fa a si ?” ²⁶Quar qui mi vergonhara e las mias paraulas, lo Fils del home le vergonhara quan venra e la sua magestat e del Paire e dels sanhs angels”. ²⁷Mais eu dic a vos verament : So alcantz d’aiçi estantz que no tastaran de mort entre que veio lo regne de Deu”.

²⁸Fait es seguentre aquesta paraula VIII dias, pres Peire e Ioan e pugec el pug que ores. ²⁹E fait es domentre ores semblantz de votz de lui autre e la vestimenta de lui bl- *122 b* ancs e resplendentz. ³⁰E vec vos dos homes que parlavan ab lui et eran Moyses e Elias ³¹vist e maïestat, e dizian la fi de lui que complit vos^a era en Iherusalem. ³²E Peire e lical cran ab lui ero pesant de son, e velant viro la maïestat de lui e los homes que stavo ab lui. ³³E fait es com se partiro de lui dix Peire a Ihesu “Comandaire, bona causa es a nos aisi esser, e fasam tres maisonetas, una a tu, et autre a Moyses, et outra ad Elias”. No sabia qe s’disses. ³⁴Aiso encara parlant faits es nivols e cobria los, e temero intrantz e la navel. ³⁵es feita votz de la nivol e dizia “Aquest es lo meus fils que’u am. Lui auïatz”. ³⁶E domentre que fuita^b la votz, atrobatz es Ihesus sols. Et els se callero, et ad home no o dixeru en aquels dias neguna d’aquestas causas que avio vistas. ³⁷E fait es en l’autre dia, deïssentz els del pug, torneç contra els grans companhas. ³⁸Vec vos us hom de la companha cridec e dizia “Maestre, *123 a* prec te que regartz el meu fil que us es a mi. ³⁹E vec vos l’esperitz le pren e sobre’l anament crida e destrenhlo e destrozislo ab escuma, e a penas lo laïssa destrenhantz lui. ⁴⁰E preguei los teus decipols que’l ne gueriso, e no pogro”. ⁴¹Respos Ihesu e dix “O generatios nofizels e mala, quan lun serei ab vos, vos sofrira ? Adui aisi to fil”. ⁴²E cum s’apropieç, destrenhlo lo diables e destroziclo. ⁴³E menacec Ihesu al esperitz orre e sanhec lo efant e redec lo al paire de lui. ⁴⁴E espaventero se tuit e la grandesa de Deu.

E totz meravilavose en totas las causas que fazia ad els Ihesu, e dix Peire “Senher, perque nos no l’ne poquem gitar ?” Als quals el dix “D’aquest linhage de demonis no es gitatz sino en oracio et en deiunis”. E dix a sos decipohs “Pausatz en vostres cors aquestas paraulas. Quar lo Fil dcl home es avenir, qui sera liurat els mas dels homes”. ⁴⁵Et els no conoissio aquesta paraula, era cuberta denant els que no la conoguessu, *123 a* e temia^c lo enterocar d’aquesta paraula. ⁴⁶Et intrec cossirers en els quals de lor era mager. ⁴⁷E Ihesu vezia lo cossirer dcl cor de lor. E pres .1. efant, establic lo de lonc si, ⁴⁸e dix ad els “Qui receb u d’aquestsz efantz el meu nom mi receb. E qui mi receb receb Lui qui mi trames. Quar qui es mager entre vos, aques es menre”. ⁴⁹E Ioan respos e dix “Comendaire, nos vim .1. home el teu nom gitant demonis, e vedemlo que no nos siec. ⁵⁰E dix a lui Ihesu “No lo vuiatz vedar. Quar qui no es contra vos per vos es”.

⁵¹Fait es co foro complitz los dias a sum noms es^d et el fermec la sua cara que ane en Iherusahem. ⁵²E mes messages denant lo seu esgardament. Et enans intrero e la ciutat dels Samaritas que aparelheso a lui, ⁵³e no lo receubro, que la cara de lui era enantz e Iherusalem. E cum o viro li decipol de lui Peire e Ioan, dixeru : “Senher, vols que digam que fox deïssenda dcl ccl e los destrozisca ?” ⁵⁵E tornantz *124 a* menaçec los e dix “No sabetz de qual esperit esz. ⁵⁶Lo Fil del home no venc las armas perdre, mais salvar”. Et anero en autre castel. ⁵⁷E fait es que anavo e la via, dix us a lui : “Segrei te en qualque loc anaras”. ⁵⁸E dix

a. Sic, (lat. *Compleverus*). - b. sia feita. -

li Ihesu : “Las volps an fossas, e’ls auzels dcl ccl ni, e’l Fil dcl home no a on meta so cab”.⁵⁹E dix az autre “Sec me”, et el dix “Senher, laissa a mi primeirament anar e sebelir mo paire”.

⁶⁰E dix li Ihesu “Laissa que li mort sebeliran les lors mortz. E tu vai e anoncia lo regne de Deu”.⁶¹E dix a lui Ihesu “Negue metentz la sua ma el araire et esgardantz atras no es covinables del regne de Deu”.

10¹Après aiso desendec lo senhor Ihesu autres LXX e II e trames los II e II denant la sua cara en tota la ciutatz e’l loc on el era avenir,²e dizia “Aeer- 124 b tas la messos es moutas e li obrer so pauquet. Peraiso pregatz lo senhor de las messos que meta obrers essa maiso.³Anatz, vec vos que vos trameti sico ovelhas entre lobs.⁴No vulhatz portar sac, ni esportela, ni causamenta, et home en via no salutaretz.⁵Et en qualque maiso intraretz, primeirament dizetz “Patz sia en aquesta maiso”.⁶E si la sera fils de patz, repausara sobre lui la vostra patz, e si no, a vos retornara.⁷Et en aquela maiso estatz e maniatz e bevetz de tots o que auran. Quar dicnes es l’obers de so loguer. No vulhatz traspasar de maiso a maiso.⁸Et en qualque ciutat intraretz e vos recebran, maniatz zo que davant vos pausaran.⁹E sanatz los malautes que en els so, e dizetz ad els “Apropias a vos lo regnes dels cels”.

¹⁰En qualque ciutat intraretz e no vos recebran, issetz els plas dels e dizez : “Negueiss la polvera que toquec a vos de vostre ciutat esterzem a vos. Emperaiso sapiatz que propria en vos lo regnes dels eels.¹²Eu dic a vos qu’a Sodo- 125 a ma en aquel dia sera pus leus causa que az aquela ciutat.¹³Gai a tu Corzaim, e gai a tu Bessaigda. Que si en Sur e Sageith fosse feitas las vertutz que so e vos feitas, za en reire en quaira e cervitz se foro peneditz.¹⁴Verament a Sur e Sageiths sera plus leu el iudici que a vos”.¹⁵E tu Cafarnao, entro el cel eissauzada, entro en ifern baissaras.¹⁶Qui vos au, mi au, e qui vos mespreza, mi mespreza; e qui mi mespreza, mespreza Lui qui mi trames”. So retornat li LXXII ab gaug e dizio : “Senher, neis demoni so sotmes a nos el teu nom”.¹⁸E dix ad els “Eu vezia lo diable sico fozer del cel cazentz.¹⁹Vec vos que’u dei a vos poder caucigar sobre los serpentz et els escorpions, e sobre totz lo poder del enemix, e re a vos no nozeran.²⁰Aeertas no vos vulhatz esgauzir enaiso quar li esperit so sotmeses a vos, mas esgauzetz vos quar li vostri nom so escriut els cels”.

²¹En eissa ora eissauzec de Sanh Esperit, e dix “Eu cofesi a 125 b Tu, Senher Paire del cel e de terra, que reseossist aiso dels savis e dels pros, e demostrec la als pauquetz. Negueiss, Paire, que enaisi fo plazers denant Tu.²²Totas causas so liuradas del meu Paire a mi. E negus no sab qui ses lo Fil, sino lo Paire, e qui ses lo Paire sino lo Fil, e qui volra lo Fil demostre”.²³E tornantz a sos decipobs dix “Bonauratz so li ulh que vezo ço que vos vezetz.²⁴Quar eu dix a vos que mout prophetas e rei volgro vezer ço que vos veietz e no o viro, e auzir ço que vos auzetz e no auziro”.²⁵E vec vos que us savi de la Leg se levec esaiantz lui e dizia “Maestre, qui farei que pusca aver vida durable ?”²⁶E el dix a lui “Et e la Leg que es escriut es en qual mesura leigs ?”²⁷Et el respos e dix “Amaras lo teu Senher Deu de tot ton cor e de tota t’arma, e de totas tas forzas, e de tot to pessament, e to proisme sico tu meteiss”.²⁸E dix a lui “Dreitament respondet. Aiso fa e tu vivras”.²⁹Et el volc far iust simeteis, dix 126 a “E qui es mos proismes ?”³⁰E regardantz Ihesu dix li : “Un hom deissendia de Iherusalem en Gerico, e cazec en lairos, liqua neis despulero lo, et empausadas las plagas anero e laissero lo de meg viu.³¹E anec us preveire que eissendia per aquela via. E cum lo vi, traspassec.³²Eissament el diaques cum fo lonc aquel loc, e cum lo vi, traspassec.³⁵Et us Samaritas que anava la via lonc lui, e cum vi lui pres lui misericordia,³⁴et apropians liec las plagas de lui, e mes li oli e vi e pausec lo e sa bestia, e duis lo a so estable, e ac cura de lui.³⁵Et a l’autre dia dec dos diners al escuder e dix “Cura aias de lui, e tot zo que i sobre metas, e quan tornarei redrei o a tu”.³⁶Quals d’aquestz tres es veiaire a tu que fos proisme de lui que cazec els lairos?”³⁷Et el dix li “Quals fe mais en lui”. E dix li Ihesu : “Vai e fa o tu eissament”.

³⁸Fait es dementre anero, et el intrec en .1. castel que una fenna que avia no Martha receuble e sa *I26 b* maiso. ³⁹E aquesta era sor que avia nom Maria, laquels sezia lonc los pes de nostre Senher e auzia la paraula de lui. ⁴⁰E Martra cosirava eviro del present menester, loquals estec e dix “Senher, no es a tu cura que ma sor me lais sola cervir ? Peraiso dix a lei que mi aiut”. ⁴¹Respondentz dix nostre Senher “Martra, Martra, cosirosa, emperaiso torbas e moutas causas. ⁴²Acertas us es obs. Maria la noble part elegit que no sera touta de lei”.

11 ¹E fait es cum era en .1. loc orantz e co se’n laissec, dix us de sos decipols a lui : “Senher, essenha nos orar sico Ioans essenhec sos decipols”. ²E dix az els “E cum oratz, dizets

“Nostre Paire, sanctificatz sia lo teus noms. Avenga lo teus regnes. ³Lo nostre pa cotidia dona nos cadadia. E sia feita la tua voluntatz sico el cel et en terra. ⁴E perdona a nos los nostres pecatz enaisi cum nos perdonam a totz cels que devo a nos. E no nos menes en temptacio”.

⁵E dix ad els “Quals de vos aura amix, et anara a lui de meia noit e dira a lui “Amix, presta a mi tres pas, ⁸que’l meus amix venc de la via a mi, e non ei que pause denant lui”, ⁷et el dedinz respondentz diza “No sia a mi irascutz. ia lo meus uiss es claus, e li mei efant so ab mi el let. Nos pusc levar e dar a tu”. ⁸Et el si persevera empenhentz, dic a vos, e si no donara a lui levantz sus, que amix es de lui, emperaiso per lo nois de lui se leva sus e dara a lui tot cant a lui an obs. ⁹Eu dic a vos “Demandatz, e sera dat a vos. Queretz, et atrobaretz. Espenhez, e sera ubert a vos. ¹⁰Quar trastotz hom qui demandara recebra, e qui quera atrobara. Et al espenhent sera ubert. ¹¹Mais quals de vos demandara pa al paire, doncas donara li peira ? 0 si’l demanda peis, donca donara li serpent ? 0 si’l demanda ou, donca aportara li escorpio ? ¹³Peraiso vos, cum esz mal, conoissetz los bos dos donar a vostres fils, cant pus lo vostre Paire del *I27 b* cel donara bo esperit als querentz a si .

¹⁴Et era Ihesu gitantz demoni, et aquel era mutz. E cum gitec lo demoni, es parlatz lo mutz, e so se meravilhaz las companhas. ¹⁵Alcantz d’aquels dixeró “El Belnebus princeps de demonis gita los demonis. ¹⁶E li autri asaiant signe del cel querio de lui. ¹⁷Mais el que vi lo cosirer de lor dix ad els “Trastotz regnes e si meteiss departitz sera destrozitz; e maiso sobre maiso cairá. ¹⁸Mais si diables en si eiss es departitz, en qual mesura estara lo regne de lui ? Que dizetz “El Belzabus gita demonis”, ¹⁹mas si eu en Belzabus geti demonis, li vostre fils en que geto ? Peraiso els sera vostri iuge. ²⁰Acertas si eu el do de Deu ieti demonis, issit^a perve e vos lo regnes de Deu”.

²¹Cum lo fortz armatz garda sa cort, e patz so aquelas causas que a. ²²Mais si pus fort de lui sobreventz^b ventz lo, totas las armas li tol e lasquels el se fizava, e tout a li tota la rauba. ²³Qui no es ab mi, contra mi es, e qui no aiusta a mi, espars”.

²⁴“Cum l’ores esperitz issira del home *I28 a* va per lox desert querentz pausa e no atrobantz ditz “Tornarei e la mia maiso don issigi”. ²⁵E cum ve, atrobala de’scobas mundada et ornada. ²⁶E donc va e pren VII autres esperitz ab si piors de si, et intrat estau aqui. E so las derairanas causas d’aquel home piors que las primeiras”.

²⁷Fait es adoncas can el disse aiso, levantz la votz una fenna de la companha e dix a lui “Benezectes es lo ventres que te portec, e las popas que popes”. ²⁸Et el dix “Que pus bonaurat so qui auzo la paraula de Deu e la gardo”. ²⁹Mais a las eompanhas correntz comencec a dire “Aquest generatios, generatios felonessa es. Signe quar, e signes no er donatz a hui, sino lo signe de Ionas lo propheta. ³⁰Quar sico fo Ionas signes de Ninive, enaisi sera el Fil del home ad aquesta generatio. ³¹La regina d’Austri levava el iuzizi ab los homes d’aquesta generatio oecon en tempertara los, que venc de la fi de la terra auzir la savieza de Salamo. *I28 b* ³²Li homi de Ninive levaran el iuzizi ab aquesta generatio, e cumdanaran la, que penedencia fero e la prezicatio de Iona. E vec vos qui es pus de Iona”.

a. Sic. - b. sobrevenentz - c. Sic (lat. Condemnabit).-

³³”Negus no alumena la lumneira en recost pausada, ni sotz lo vaissel. Mais sobre’l candeler, que cels que intran veian lo lum. ³⁴La lumeira del teu cors es lo teus ulhs. Si lo teus ulhs es simples, totz lo teus cors es luzetz^a. Mais si es mals, totz lo teus cors sera tenebros. ³⁵Peraiso garda que’l lums que es en tu no sia tenebras. ³⁶Peraiso si totz lo teus cors es luzentz, no es alcuna pars tenebroza. Mais sera totz luzentz e sico lumneira del foc alumenara”.

³⁷E cum eli parlo, preguec lo us dels fariseus que’l dines ab lui. Et intratz repausec. ³⁸Mais lo fariseus comencec entre si cuiantz dire perque no era bateiatz davantz lo dinar. ³⁹E Ihesu dix a lui “Donc vos fariseus que sanatz ço que’s defora de la escude- 129 a la e del enap. Mais ço que’s dinz vos es plers de rapina e de felonía. ⁴⁰Fol doncas, si cel que fe zo que deforas es, neis zo que dins es fe ? ⁴¹Verament zo que’s desobre, donatz almoína. E vec vos que totas causas so nedezas a vos. ⁴²Mais gai a vos fariseus que deumatz la menta e la ruda et totas las erbas, e laissatz iuzizi e carita de Deu. Aquestas causas cove a far, et aquestas no eove a laissar. ⁴³Gai a vos, fariseus que amatz las primeiras cadeiras e las sinagogas e las salutacios dcl mercatz. ⁴⁴Gai a vos escrivas e fariseu enganador que esz co munient^b que no paro, e li home desobre anantz no sabo”. ⁴⁵E respos us savis de la Leg, dix li “Maestre, aiso dizes, neis a nos fas blasme”. ⁴⁶Et el dix “E a vos gai, savi de la Leg, que cargatz los homes de faiss que no pudo portar. et u dels vostres ditz no los volo toca^c. ⁴⁷Gai a vos qu’edeficatz los monimentz dels prophetas, li paire de vos los aucizero. ⁴⁸E portatz testimoni que cosi neiss la^d obras de vostre paires. 129 b Acertas que els los aucizero. Mais qu’edeficatz los sepulcres. ⁴⁹Peraiso la saviesa de Deu dix “Eu trameti a vos prophetas et apostolos ez els auciretz, et encaussaretz”. ⁵⁰Que sia requisit lo sanx de totz los prophetas qui es escampatz dcl establiment del mon, d’aquesta generatio ⁵¹del sanc d’Abel lo iust entro al sanc den Zacarias, que peric entre l’autar e la maiso. Enaisi dic a vos sera requisit d’aquesta generatio. ⁵²Gai a vos, savi de la Leg que portatz la clau de savieza, vos no intres, et aicels que intrero o vedes”. ⁵³E cum dizia aquestas paraulas ad els, eomenzero li fariseu e li savi de la Leg greument a contestar e la boca de lui destrenher de moutas causas, ⁵⁴agaistantz lui, e querio prendre alcuna causas^e de la boca de lui que l’acusses. **12** ¹E moutas eompanhas entorn lui estantz, enaisi que mest lor aucizavan, comencec a dire a sos decipols :

“Gardatz vos del levam dels fariseus, que es engantz. ²Neguna causa no es cubertz que no sia demostrada, ni res que no sia saubuda. 130 a ³Las causas que dissetz en tenebras, en lum seran ditas, e ço que avetz parlat en la aurelha els leitz sera prezicat els tets. ⁴Mais eu dic a vos, a mos amix : No aiatz paor d’aquels que aucizo lo cors, e seguentre aiso no an pus que fasso. ⁵Mais demostrarei a vos que dematz lui temetz que seguentre que auci a poder de metre en ifern. Enaisi dic a vos, que aquest temetz. ⁶V pasers no so vendudas d’una mezala. E us dels no es en oblidament denant Deu. ⁷Mais el cabel dcl vostre cab no so toit nombrat. Peraiso no vulhatz temer : plus esz de moutas pasers. ⁸Mais eu dic a vos : totz hom que mi eonfesara denant los homes, e’l Fih del home cofessara lui denant los angels de Deu. ⁹Mais qui me abnegara denant los homes, denegara lo Deu denant los angels de Deu. ¹⁰E totz hom qui dira paraula el Fil del home, sera perdonat a lui. Mais aicel que’scarnira e Sanh Esperit, no li sera perdonat. “E cum vos adiran e las sinagogas 130 b et a li mestre li sera perdonat. No vulhatz esser cosirosi qual causa respondretz, o que digatz. ¹²Quar Sanh Esperit essenhara a vos en aquela ora que covendra a dire”.

a. luzentz – b. muniment.- c. voletz tocar.- d.las – e. causa -

³E parlec alcus de la eompanha “Maestre, dic a mo fraire que partiseca ab mi la heretat”. ¹⁴Mais el dix a lui “Home, qui me establic iuge e partidor sobre vos ?” ¹⁵e dix ad els “Gardatz et esquivatz vos de tota avareza, que la ’vondansa del qual no es la vida de lui de las causas que a”. ¹⁶Mais dix semblansa ad els e dizia “D’u home manent larcs fruitz aportec lo cambs. ¹⁷Cosirava entre si e dizia “Qui faria, que no ei on amas los meus fruitz?” E dix “Aiso farei : destrozirei mos graners e farei los maiors, e amasarei totas las causas que so nadas a mi e les meus bes. E direi a ma’rma : “Arma, moutz bes as pausat e moutz ans. Repausa te, mania e beu largement”. ²⁰E dix a lui Deu “Fols, en aquesta noit tol- *131 a* ran ta’rma de tu. Mais las causas que aparelhest, de cu sera ?” ²¹Aisi est qui s’fiza en tesaur, e no es en Deu manent”. ²²E dix a sos deecipols “Peraiso dic a vos : no vulhatz esser cosiros a la’rma que maniaetz ni al cors que vistiretz. ²³La’rma plus es que’l manians e’l cors plus que la vestimenta. ²⁴Cosiratz dcl corbs que no semeno ni cullo, als quals no es cellers ni graners. E Deus pais los. Quant mai vos es plusor dels ?” ²⁵Mais quals de vos esz cosiratz^a que pusca aiustar a sa mesura .1. codal ? ²⁶Peraiso que’s menre no podetz, a que seretz cosirosi dcl alres? ²⁷Cosiratz de lilis del camp en qual mesura creiszo : no s’trebalan, ni foli. Eu dic a vos que neiss Salomon e tota la sua gloria no fo aisi vestitz sico us d’aquestz. ²⁸Mais si lo fes que oi es el camp dema sera mes el forn, Deus le vest enaisi, cant vos plus, de pauqueta fe ? ²⁹E vos no vulhas quere que maniatz o que bevatz o que vistatz. E no vulhatz enaut *131 b* levar. ³⁰Quar trastotas aquestas causas vos an obs. ³¹Verament primeirament queretz lo regne de Deu, e totas aquestas causas seran aiustadas a vos

³²”No vulhatz temer, pauquetas companhas, que complac al vostre Paire donar a vos lo regne. ³³Vendetz ço que avetz e donatz almoina. E faitz a vos faitz que no velezico, tesaur no defalent els cels, que lairo no porto ni tinhas no’l corumpo. ³⁴Quar aqui o es lo vostre tesaur, aqui es lo vostre cors. ³⁵Sian li vostri lumb denant-centz, e las lumneiras ardentz e vestres mas. ³⁵E vos, sembletz homes esperantz lor senhor quan tornara de las nosas que cum venra et esperara, eissa ora obrio a lui. ³⁷Bonauratz seran aquels sers losquals cum venra lo senhor etrobara velhantz. Verament dic a vos que davant-cenhera se e fara los pausar e traspasantz servira ad els. ³⁸E si venra en segonda vigilia e si en tersa vigilia *132 a* venra, et enaisi los atroba, bonaurat so aquel serv. ³⁹Mais aiso sapiatz que si sabia lo paire de la mainada qual ora vendra lo laire, acertas velaria e no laissaria tancar sa maiso. ⁴⁰E vos estatz aparelhat, que qual ora no cuiaretz venra lo Fil del home”. ⁴¹E dix a lui Peire : “Senher, dizetz a mi aquesta paraula, o a totz ?” ⁴²E dix nostre Senher “Qual cuias es lo fizel sirvent e’l savi, loqual so senhor establic sobre sa mainada que des ad els en temps la mesura dcl forment ? ⁴³Bonaurat aquel serss que quan venra so senhor le trobara aisi fazentz. ⁴⁴Verament dic a vos que sobre tot zo que aura lo establira. ⁴⁵Que si dizira aquel sers e so cor : Tarzament fa a nos lo senhor de venir, e comenza a batre les efantz e las sirventas, a beure e a maniar et enivrar, ⁴⁶venra lo Senhor de lui al dia que no l’esperara et en ora que no sabra, e departiralo e la part de lui pausara ab los nofizels. ⁴⁷Mais aque sers qui conoc la volontat de so senhor e no aparelhee e no fe segon *132 b* la volontat de lui, de moutas pagas sera batutz. ⁴⁸Mais loquals no conec e fe dignas causas, de paucas plagas sera batutz. Mais a totz a cui es donat, mout quire de lui. E a cui es mout comandat, mout demanda lui”.

⁴⁹”Foc vengui metre en terra. E que vul, sino esser alumnatz ? ⁵⁰Mas batismes oi esser bateiatz, et en qual mesura so trebalatz entro que sia fait ! ⁵¹Cuiatz que patz venga dar en terra? No, dic a vos, mais departiment. ⁵²Quar seran d’aiso V en una maiso departit de trei en dos, e dos e tres; ⁵³seran departi lo paire e’l fih e’l fil e so paire; la maire e la filha e la filha e sa maire, e la sogra e sa nora e la nora e sa sogra”. ⁵⁴E dizia a las companhas “Cum veiretz la niul venir dcl cazement, eissa ora directz niul ve, et enaisi er fait. ⁵⁵E cum l’auta bufant, directz :

a. cosirantz.- b. Sic.-

Que ve estius, e sera fait. ⁵⁶Enganador, la cara del cel e de la terra conoissez provar. Mais aquest temps, en qual mesura no provatz ? ⁵⁷Mais perque de vos metesses no iuiatz que iust *133 a es* ? ⁵⁸Mais cum vas al to enemix e'l princeps e la via dona obra a deliurar de lui, que per aventura no te liurara ai iuiador, e li iuges te liurara al trabalador, e'l trabalador metra te en arcer. ⁵⁹Eu dic a tu : no issiras d'aqui entro negueiss la derairana causa redas”.

13 ‘Mais eran alcanti en aquel temps nunciantz a lui dels Galileus dels quals lo sanx meslec Pilatz ab lo sacrifici de lor. ²E respondentz dix ad els “Cuiatz que aquels Galileu denant los Galileus fosso pecadors, que aitals causas sofrisso ? ³Eu dic a vos que no. Mais si penedensia no faretz, trastuit eissament periretz. ⁴E siquo aquels XVIII sobre lesquals cazez la tors es Siloeh e aucis los, cuiatz que aquels fosso deutor devant trastoz les homes estantz en Iherusahem ? Eu dic a vos que no. Mais si penedensia no faretz, eissament periretz”.

⁶Mais dizia aquesta semblansa “U aibre figuer avia plan- *133 b* tat us hom e sa vinha. E vene quere fruit en lui e no trobes. ⁷E dix a la^a coutivador de la vinha : Vec vos que li an so III de que vec quere fruit en aquesta figairada, e no ni atrobi. Peraiso tala la, perque negueiss la terra perprein”. ⁸Mais el respos e dix li : “Senher, laisa la d'aquest an entro, que fogge viro lui, e i meta fema, ⁹e si acertas fara lo fruit, sino a denant talaras lo”.

¹⁰Mais era essenhantz de lor e las sinagogas de lor los disabtes. ¹¹E vec vos una fenna que avia esperit de malaves de XVIII ans e era enclinada que en lunha guisa no podia a sus esgardar. ¹²Laqual cum vi Ihesu apelee la a si e dix a lui “Fenna, laisada est del teu malaveg”. ¹³E pausec e lui las mas. Et eissa ora redressada es, e glorificava Deu. ¹⁴Mais respondentz lo princeps de la sinagoga sabia li mal, que al sabte sanava Ihesu, e dizia a las companhas “VI dias so e quals cove esser obrat. Peraiso *134 a* en aquels venetz e seretz sanatz, e no el dia del sabte”. ¹⁵E respos a lui nostre Senher e dix “Enganador, usquex de vos al sabte no delia so bou e so ase de la grepia e'l mena a beurar ? ¹⁶Mais aquesta filha d'Abrae que vec vos que liec diables XVIII ans, no cove deliar d'aquest lians a dia sabte ?” ¹⁷E cum aisi dizia, e vergonherose tuit li enemix de lui. E totz lo pobles esgauzia se en totas las causas que gloriosas eran faitas de lui.

¹⁸Dizia “A cui es semblant lo regnes de Deu, et a cui semblant lo azesmarei ? ¹⁹Semblant es al gra de la serbe, que'l pres l'om e'l met e so ort e creis e faitz es aibre gran, e li aucel dcl cel repauso els rams de lui”. ²⁰Et outra vegada dix “A cui semblant azesmarei lo regne de Deu ? ²¹Semblant es al levam que pres la fenna e'l rescon en la farina de tres mesuras entro que's tot levat”.

²²E anava per ciutas e per castels essenhantz e fazent viage en Iherusalem, ²³e dix li us: *134 v* “Senher, si so pauqui perque seran salvat ?” ²⁴Mais dix ad els “Contendetz intrar per la porta estreita. Eu dic a vos que mout ne demandaran intrar e no poiran. ²⁵Mais cum intrara lo paire de la mainada e claura so uss e comenzeretz foras estar, et espenher al uiss dizentz “Senher, Senher, obre nos”, e respondentz dira a vos “No sei de vos don vos esz”. ²⁶Donc comenzeretz a dire “Davant tu mangem e bevem e e nostras plas essenhest”. ²⁷E dira a vos “No sei de vos don vos esz. Departetz vos de mi totz, obreri de malezas. ²⁸Aqui sera plors et estrenhementz de dentz. E cum veiretz Abraham et Isaac e Iacob e trastotz los prophetas el regne de Deu, mais vos estaretz deforas. ²⁹E vendran d'orient e d'aquilo e d'ocident e d'auta, e pausaran el regne de Deu. ³⁰E vec vos que so derer qui ero primer e derer qui eran primer”.

³¹En aicel dia apropirose alcantz dcls fariseus, e dizian a lui “Eiss e vai d'aici, que Ero te vol au- *135 a* cire”. E dix ad els “Anatz e dizetz ad aquela volp : Vec vos que giti demonis e sanetatz acabi oi, e dema, et al tertz dia sera cosumat. ³³Verament cove a mi oi e dcma e l'autre dia anan que no cove propheta perir foras d'Israel. ³⁴Iherusalem, Iherusalem qui aucis los prophetas e lapizas cels que so trames a tu, cantas vegadas volgui amassar tos fils, en qual

a. al -

mesura l'aucels so ni sotz las penas, e no volguist ! ³⁵Vec vos que seran laissadas a vos vostres maisos desertas. Mais eu dic a vos que no me veiretz entro que diretz : “*Benedictus* que ves e nom de Deu”.

14 ¹E fait es cum intrec e la maiso d'u princep dels fariseus al sabte maniar pa, et els gardavanlo. ²E vec vos u home d'aganos et era denant lui. ³E respos Ihesu als savis de la Leg et als fariseus e dizia si letz al sabte sanar. ⁴Et els se calero. Mais el lo pres, sanec lo, laissez lo. ⁵E respos ad els e dix “Del qual lo bous o l'azes caira *135 b* el potz e no le'n traira eissa ora lo dia sabte ?” ⁶E no pogro ad aquesta paraula respondre a lui, ⁷mas dix als covidatz la paraula, entendentz en qual mesura los primers sedis eligio, dix ad els “⁸Cum serez covidatz a las nosas, no t'aseties al primer loc, que per aventura plus onrat de tu sia covidatz de lui, ⁹e vinentz aquel que tu e lui apelec, e dira a tu “Dona aquest loc”, e donc tu comenzaras a vergonhar lo derraire loc tener. ¹⁰Mais cum tu seras apelatz, vai e ase te el derer loc. E cum venra qui te apelec, dira a tu “Amix, poia sobiras”. Donc sera a tu gloria denant els los sezentz. “Qui totz hom que eissauzara sera umiliatz, e qui se umiliara sera eissauzitz”. ¹²Mais dizia a lui cal^a avia covidat “Cum fas prenda o cena, no vulhatz apelar tos amix, ni tos freres, ni tos cosis, ni tos vezis manentz, que per aventura et els te recovido e sia fait a tu gazardos. ¹³Mais cum fas covit, apela paubres, *136 a* devos, contraitz, cex, ¹⁴e bonauratz seras que no an don gazerdono a tu. Mais gazardonat sera a tu e la resurectio dels iustz”. ¹⁵E eum auzio aquestas paraulas us dels essem-pausantz dix li : “Bonauratz es qui maniera pa el rcgne de Deu”.

¹⁶Ad els dix “Us hom fe gran cena et apelec qui moutz, ¹⁷c tramec so serv az ora de la cena, dizia als covidatz que venguessos que ia so aparelladas totas las causas. E comenzero se tuit az escusar. Lo primers dix a lui “Una vila compri et ai besonha de lui issir vezer. Precte que m'aias escusat”. ¹⁹Et autre dix “V parels de bous ei compratz, et anarei los provar. Precte que mi excuses”. ²⁰Et autre dix “Molher prezis, e peraiso non pusc venir”. ²¹E tornatz lo serv nonciec aquestas causas a so senhor. Donc es iratz lo paire de la mainada, dix a so serv “Eiss viasament els plas e las careiras de las ciutatz, e'ls paubres e'ls devols e'ls cex e'ls contraitz amena aici”. ²²E dix lo *136 b* ser : “Senher, fait es co comandest, et encara es lox”. ²³E dix lo senher al ser : “Eiss e las vias entorn las sebs et empenh entrar, que sia complida la mia maiso”. ²⁴Mais eu dic a vos que negus d'aquels homes qui so apelatz no tastaran del mcu maniar. Mouti so apellat, mais pauqui so li elegit”.

²⁵Mais anavan moutas eompanhas ab lui, dix ad els ²⁶“Si alcus vendra a mi e no azirara so paire e sa maire e sa moler e sos fils e sos fraires e sas serors e sos camps et encara sa'rma, no pot esser mos decipols. ²⁷E qui no manebra sa cortz^b e no ve seguentre mi, no pot far mos decipols. ²⁸Mais quals de vos volentz torr endeficar no se primeirament cosira la despesa qui besonha isso a cumplir ? ²⁹No de seguentre que pausec lo fonzament e no poira cumplir. Trastuti qui veiran comenzan escarnir a lui ³⁰e dire “Que aquest hom comenzec a deficar e no poc cosumar”. ³¹O quals reis, anantz *137 a* cometre la batalha contra l'autre rei, doncas sezentz no cossira primeiramnt si poira ab X milia econtra anar a lui, loquaIs que ab XX milia venc a lui ? ³²Acertas encara lui lonh anant trametetz messages e prega aquelas causas que so de patz. ³³Peraiso hom de vos que no laissara totas las causas que a no pot esser mos decipols. ³⁴Bons es sals. Mais si la sals es avols, en que sera salatz ? ³⁵Ni en terra ni en fems no es utils. Mais foras sera mesa. Qui a aurellhas ad auzir auia

15 ¹Mais eran apropiantz a lui publica e peccadors que'l auzisso, ²e murmuravan li escriva c li fariseu e dizio “Que aquest peccadors recep e mania ab els”. ³e dix ad els

a. local – b. crotz -

aquesta paraula, dizia : ⁴Quals de vos hom qui a C ovelhas e si perdia una d'aquelas el loc erm, e va ad aquela que perdec entro que la atrobec ? ⁵E cum l'atrobec pausala e sas espalhas gauzcntz, ⁶e venent e la maiso apelec sos amix e sos vezis e dix ad els "Esgauzetz vos a mi, que atrobei la mi- *137 b* a ovelha que perdei". ⁷Eu dic a vos que aisi er gaugs el cel sobre u pecador que fara penedencia que sobre IC iustz a cui no a obs penedensia. ⁸E laquals fenna a X draginas^a, e si perdec una de las draginas^a no alumenec la lumeira e trastornec la maiso, e qucr amorosament entro que la trobec ? ⁹E cum la trobec, apelec sas amigas e sas vezinas e dix : "Engauzetz vos a mi que atrobada ei la mia dragina^a que avia pcrduda". ¹⁰⁰Enaisi dic a vos : Gaug sera denant los angels dc Dcu sobre u pecador que fara penedensia".

¹Mais dix : "Us hom ac dos fils, ¹²e dix lo pus ioves d'aquels al paire "Paire, dona a mi una part de l'aver que mi pertanh. E departic ad els l'aver. ³E no seguentre moutz dias aiustec totas las causas lo fils plus ioves, et anec se'n en outra terra en rcgio londana, et aqui dcspendec tot so aver ab las meretritz, vivent huxciosament. ⁴E scgumentre que fo aiso tot cosumat, feita es grans fams en aquela rcgio. Et el comensec fraitura az aver. ¹⁵Et anec et aiustec se ab *138 a* u ciutada d'aquela rcgio, e trames lo e sa vila que gardes los porx. ⁶E cobezeiava omplir so ventre dels esparz de que maniavan li porc, e negu hom no i dava. ¹⁷Mais essi tornatz dix : Cant servent e la maiso de mo paire avondo de pas. Mais eu aici periac dc fam. ¹⁸Levarei et anarei al meu paire. E direili "Paire, pequi el cel e denant tu, ¹⁹e io no so dignes esser apelhatz tos fils. Fai me sico .1. de tos sirventz". ²⁰E levant venc a so paire. E cum encara fo lunh vi lo lo paire de lui, e pres li n'misericordia e corentz gitec se sobre'l col de lui e baisec lo, ^{21e}dix a lui lo fils "Paire, pequi el cel e denant tu, ia no so dignes esser apellatz to fils". ²²E dix lo paire a sos sirventz "Viasament aportatz u vestiment prim e vcstetz lol e datz li anel e sa ma, e causamenta els pes. ²⁵E aduzetz .1. vedcl gras et aucizetz lo, e maniaem largament. ²⁴Qui aqucst meus fils era mortz e resuscitec, periec e's atrobatz. E comcn *138 b* zero a largueiar. ²⁵Et era lo fils de lui maier el camp. E cum venc et apropiiec de la maiso auzic las simphonias e ls corns ²⁶e apelec us dels sirventz e demandec a lui que cra aiso. ²⁷Et el dix a lui "Tos fraires venc et aucis lo teus paire .1. vcdel gras que salv lo recep". ²⁸E saub li mal e no lo volc intrar. Peraiso lo paire dc lui issitz, comenzec lo a pregar. ²⁹Mais el respondentz dix al paire "Vec te que tot an eu servic a tu, et anc lo teu mandamaent no traspasei, et anc no m'donest .1. cabrit que ab los meus amix manies. ³⁰Mais al segumentre lo teu fil aquest que despendec tot sç aver ab las meretritz venc, et auciseis a lui u vedel gras". ³¹Et el dix a lui "Fils, tota ora es ab mi e totas las mias causas so tuas. Mais largueiar et alegrar nos covinia, que tos fraire aquest mortz era e resuscitec, peric, e's atrobatz".

¹⁶E dizia als seus decipols "Us hom era manentz que avia vi- *139 a* gucr, et aquest es blasmatz ab lui que despendia los seus bes. ²Et apelec lo e dix li "Qui es aiso que aug de tu? Ret razo dc ta vigairia, quar ia no poirias vigaireiar". ³E dix lo viguers entre si "Que farei ? Que lo mcu senher tol dc mi la vigairia. Foire no pusc, mendigar vcrgonharei. ⁴Eu sei que farei que cum serei mogutz dc la vigairia rsccepia me e sas maisos". ⁵Acertas apelatz cadaus dels deutors dc so senher dix al primer "Quan deus a mo senher ?" ⁶et el li dix "C mesuras d'oli", e dix a lui "Pren to escriut e escriu L". ⁷D'aqui enant dix al autre "E tu cant deus ?", loquals dix "C sesters dc froment", e dix a lui "Pren tas letras e escriu LXXX". ⁸E lauzec lo senher lo viguer de la maleza que saviament fe. Qui li fil d'aquest segle pus pro dc lutz e de lor gneracio so. ⁹Et eu dix a vos "Faitz a vos amic del aver dc maleza, que cum defaliretz recepian vos en durables maisos. *139 b* ¹⁰Qui fizels es en pauquet et en trop es fizels. Et qui

a. vertiari. - b. remembrete. - c. caos. - ci. verira. -

en pauquet es mals en trop es mals. ¹¹Peraiso si en aver de maleza no fozz fizels, so que's vostre qui redra a vos ? ¹²E si el autrui no fozz fizels, zo que's vostre qui dara a vos ?” ¹³”Negus hom no pot servir a dos senhor. Quar la u azirara e l'autre amara. E la .1. presara e l'autre mesprezara. No podetz a Deu servir e az aver”. ¹⁴Mais auzio totas aquestas paraulas li fariseus, qui ero avar, et escarnirolo. ¹⁵E dix ad els “Vos esz que vos faitz iust denant los homes. Mais Deus conois los vostres cors, que la causa que es aut als homes erezeza es davant Dcu. ¹⁶La Lcg e'ls prophetas entro a Ioan profetizero, e de lui es lo regnes de Deu prezicat, et tots hom en lui fa forza. ¹⁷Plus leus es lo cels e la terra perir que de la Leg cazer us pois. ¹⁸Totz home que laissa sa moler e pren autre avoutra, e qui laissada del home pren fa avouters”.

¹⁹”Us hom era manentz et era vestitz de polpra e de bis, e m- 140 a aniava cadadia ric maniar. ²⁰Et era us mendics que avia nom Lazer que iazia a la porta dc lui ples dc ronha, ²¹e dezeiantz esscr sadolatz de las micas que cazian de la taula dcl manent, e negus no li dava. Mais li cas venian e lecavo las plagas de lui. ²²E fait es que fo mortz lo mendiga, e fo portet dcls angels el se d'Abraham. E es mortz lo manentz et essebelitz en ifern. ²³E leva sus sos ulhs cum era els turmentz, vi Abraham de lunh e Lazcr al se de lui, ²⁴e e cridantz dix :

“Paire Abraham, misericordia aias de mi, e tramet Lazcr que tenga lo cap del seu det forni^a en l'aiga, que rcfregis la mia lenga, que turmenti en aquesta flama”. ²⁵E dix li Abraham “Fils rebrate^b que receubist los bes en ta vida, e Lazer eissament los mals. Et ara aquest es cosolatz, mais tu turment as. ²⁶Et en totas aquestas causas entre vos e nos grans cors es formatz, que çel que volo de sa passar a vos no podo, ni dela za traspassar”. ²⁷”Peraiso te prec, paire, que trameias lui e la maiso de mo paire, ²⁸quar ei V fraires, e que testimoni 140 b ad els que els no vengo en loc d'aquest turment”. ²⁹E dix li Abraham “Moyscn an e prophetas, e auiolos”. ³⁰Et el dix “No, paire Abraham, si alcus dels mortz anara ad els, penedenzia faran”. ³¹E dix a lui “Si Moysen e los prophetas no auzo, ni alcus dels mortz si resucitava no creiran”.

17 ¹Et als decipols seus dix : “No pot esser que no vengan li escandol. Mais gai ad aquel per que venras. ²Melhs es a lui que una peira molars sia pausada eviro lo col de lui e sia gitatz e mar, que esquandalisar d'aquestz pauquetz. ³Gardatz a vos, si pecara a tu to fraires, castialo, e si set vez pecara en tu lo dia e si fara penedenzia, perdona li. ⁴E si set vegadas sera tornatz a te dizentz : Penedisc me, perdona a lui”.

⁵E dixerò li apostol al Senhor “Creis nos de fe”. ⁶E dix nostre Senjer “Si vos avetz fe sico'l gras de la serbe, e diretz ad aquest aibre morer “Desrazigat' e transplantate e mar”, obezira a vos. ⁷E quals de vos aventz 141 a serv aran e paissent los bous, loquals tornatz del camp diga a lui “Eissa ora trespasa e pausa”, ⁸e no diga a lui “Aparelha que maniem, e davant-cenh te e menistra a mi entro que mange e beuva, e seguetre^c aiso tu maniaras e beuras” ? ⁹Donc no es la gracia ad aquel serv que fe so que a lui comandec ? ¹⁰No cug. Aisi vos co fareis totas las causas que so comendadas a vos, dizetz “Serv no covinabli em, ço que deguem far fem”.

“E es fait domentre que anec en Iherusalem, pausava per meg Samaria en Galilea. ²E cum intrec en .1. castel corego contra lui V homes lebrós, liquial estero de lunh, ³e levavan lor votz e dizian “Ihesu, comandaire, misericordia aias de nos”. ⁴Loquals que au dis : “Anatz, demostratz vos als preveires”. E fait es, domentre que anavan so sanat. ¹⁵Mais us dels que vi que's sanatz, retornatz es ab gran votz lauzatz^d Deu, ¹⁶e cazec e la fasa denant li pe de lui, gratias fazentz, et aquest era Samaritas. ¹⁷E respondia Ihesu e dix “No so X sanat? E li IX on so ? ¹⁸No vos trobatz qui dones gloria a Deu 141 b sino aquest estranh ? ¹⁹Leva sus que ta fe te fa salv”.

a.- Sic, au-dessus de la ligne.- b.rencontrar.- c seguentre – d. lauzantz –

²⁰E demandantz us dels fariseus quan ve lo regne de Deu, e respos ad els e dix “No vendra lo regne de Deu ab gardament, ²¹ni diran “Ve le t’aisi”, o “Ve le t’la”, quar vec vos que’l regnes de Deu entre vos es”. ²²E dix a sos decipols “Venran los dias quan desiraretz vezer en .1. dia lo Fil del home e no’l veiretz. ²³E diran a vos : “Ve’l vos, asi e”, “ve’c vos, la”. No i vulhatz anar ni seguir. ²⁴Quar sico lo fozer resplandentz de sots lo cel e las causas que sotz lo cel so resplan, enaisi sera lo Fi del home el seu dia. ²⁵Mais primeirament cove a lui moutas causas a sofrir et esser esprovatz d’aquest generatio. ²⁶E sico es fait els dias de Noe, enaisi sera els dias del Fil del home. ²⁷Maniavo e bevio e prendian molhers et ero dat e nosas, entro al dia que intrec Noe e l’archa. E venc l’endolobis e perdec los tots. ²⁸Eissament sico es fait els dias den Lot maniavo e bevio, compravo e vendio, *142 a* plantavo es endeficavo. ²⁹Mais aquel dia que issic Lot de Sodoma plus fox e solpres del cel e perdec los totz. ³⁰Segon aquestas causas sera al dia que’l Fil del home sera demostratz. ³¹En aquela ora, qui sera el tet, e li vaissel de lui e la maiso, no dessendra quel prenga. E qui er el camp eissament no tornara areire. ³²Remembrat siatz de la maiso den Lot”.

³³“Qualsque quals sa’rma quere far salva perdra la. E qui la perdra, farala viure. ³⁴Eu dic a vos en aquela noit seran doi en .1. leit; l’us sera pres e l’autra sera laissada. Doi el camp, l’us sera pres e l’autre sera laissatz”. ³⁶E respondentz dixero a lui “On Senher ?” ³⁷Loqual dix ad els “On que seran lo cors, aqui seran amasadas las aiglas. **18** ¹Mais dizia en paraula ad els que tota ora cove azorar e no defalhir. ²E dizia “Us meges era en una ciutat que no temia Deu ni home no vergonhava. ³Mais una veuva era en aquela ci- *142 b* utat e venia a lui e dizia “Venia me de mo enemic”, ⁴e no o volio far per mout temps. Seguentre aquestas causas dix entre si “E si Deu no temi, ni home no vergonhi, ⁵emperaiso que trista es a mi aquesta veuva, veniarei la, que no venga derairas que’n encause”. ⁶Mais dix nostre Senher “Auiatz que dix lo iuges de la maleza. ⁷Mais Deus no fa veniansa dels seus elegitz cridantz a si de dias e de noitz, e paciencia aura en els ? ⁸Eu dic a vos que viasament fara la venianza vendeita de lor. Verament lo Fil del home venent, cuias atrobes fe en terra 7?”

⁹Mais dix az alcantz que se quofizavo coma iustz e mesprezavo los autres aquesta paraula e dizia ¹⁰“Doi homi pugero el temple que oreso. Un fariseus e autre ppublicas. ¹¹Lo fariseus estantz aquestas causas a si orava “Deus, gracias redi a tu que’u no so sico li autri dels homes, raubador no iustz, avoutedor, e neiss sico aquest ppublicas. ¹²Deiuni doas vegadas e la setmana. Doni *143 a* deimes de tot so que ei”. ¹³E lo ppublicas de lunh estantz no volia los uJhs el cel levar. Mais batia son peiz e dizia “Deus, piatados sias a mi pecador”. ¹⁴Eu dic a vos : Deissendec aquest iustificat e la sua maiso de lui. Qui tot hom que se umeliara sera eissauzatz, e qui se ‘issausara sera umiliatz”. ¹⁵E presentavo a lui efantz que’ls saJves. Que cum los viro li decipol manazavo ad els. ¹⁶Mais Ihesu apelec los e dix “Laissatz los efantz venir a mi, e no o vulhatz vedar. D’aitals es lo regne dels cels. ¹⁷Verament dic a vos qui no recebra lo regne de Deu asico efant no intrara en lui”.

¹⁸E demandava li un princeps e dizia “Maestre bos, que farei que pusca aver vida durabla?” ¹⁹E dix a lui Ihesu “Que me dizes bo ? Negus no es bo sino sols Deus. ²⁰Los mandamentz conoisses : No auciras, no avoutraras, no faras laironici, no diras *143 b* fals testimoni; ondra ton paire e ta maire”. ²¹Loquals dix “Totas aquestas causas gardei de mon iuvent”. ²²Quo o auzio, Ihesu dix li : “Encara es a tu us mentz. Vai e ven tot ço que as e dona o a paubres, et auras tesar el cel, e vei e sec me”. ²³Aquestas causas el auzidas contristatz se’s, que manentz era fortment. ²⁴E vi Ihesu lui trist fait, dix “Tan graus causa es qui an les avers el regne de Deu intrar ! ²⁵Quar pJus leus causa es al camel pasar per lo trauc d’agulha que al manent intrar el regne de Deu”. ²⁵E dixero qui auzio “E qui pot esser fait sals ?” ²⁷E dix ad els “ço que no es poders ab los homes poders es ab Deu”. ²⁸E dix Peire “Vec te, que nos laissez totas nostres causas e te seguim”. ²⁹Loquals dix ad els : “Verament dic a vos:

Negus no es qui laissara sa maiso o so paire o sa maire o sos parentz e sos fraires o sa molher o sos fis o sos camps per lo regne de Deu ³⁰ que no recepia moutz plus en aquel temps, e eJ segle avenir vida durabla”.

144 a ³¹Mais pres Jhesu les XII e dix ad els “Vec vos que puïam en Iherusalem e seran cosumadas totas las causas que so ditas per los prophetas del Fil de home. ³²Quar sera liurat a las gents. E sera escarnitz e batutz et escopits. ³³E seguentre que’l batran, auciran lo, et al tertz dia resucitara”. ³⁴Et els deguna d’aquestas causas no entendio, quar ero aquestas paraulas rescostas d’els, e no entendio que’s dizio. ³⁵E fait es cum s’apropieic de Ierico, us cex sezia lonc la via mendigantz. ³⁶E cum auzic la companha traspasar demandava que era aiso. ³⁷Mais dixerò a lui que Ihesu de Nazare ne passava. ³⁸E cridava e dizia : “Ihesu, fil de Davi, misericordia aias de mi”. ³⁹E cels que anavo davant menasavo a lui que calles. Et el mout pus cridava “Fil de Davi, misericordia aias de mi”. ⁴⁰Mais estatz^a Ihesu mandec lo adur a si. E cum s’apropieic, demandec li Ihesu ⁴¹e dizia “Qui vols que fasa a tu ?” Et el dix “Senher, que veis”. ⁴²E Ihesu dix li “Regarda, ta fe te fa salv”. ⁴³Et eissa ora vi, e seguia lo, e lau- 144 b sava Deu. E totz lo pobles que o vi dec lauzor a Deu.

19 ¹E retornatz anava per Ierico. ²E vec vos .1. home que a nom Zacheu, et aquest era princeps dels publicas e manenz. ³E demandava vezer Ihesu qui era, e no podia per la companha, que hom pauquetz era. ⁴E corec denant e puieic en .1. aibre sihomor que vis lui, que d’aquí devia passar. ⁵Cum venc al loc gardantz sus Ihesu vi lo e dix a lui “Zacheu, coita te de deissendre, que oi en ta maiso me quove az estar”. ⁶E contoza^bment deissendec e receub lo ab gaug. ⁷E cum o viro trastuit murmuravo e dizio que ad home pecador tornava. ⁸Et estantz Zacheus dix a Ihesu : “Vec te, Senher, que la moteza dels meus bes doni a paubres, e si a home fi engan, redrei ne per mi dobles”. ⁹E Ihesu dix a lui “Qui oi salv ad aquesta maiso es feita, per zo que’l sia fils d’Abrae. ¹⁰Quar venc lo Fil del home quere e salvar zo que’ra perit”. ¹¹Aquestas causas el auzens, et aiustantz dix en paraula, peraiso que 145 a era prope Iherusalem e que azesmavo que eissa ora lo regne de Deu manifestes. ¹²Peraiso dix:

“Us home anec en regio lundana receber a si regne e tornar. ¹³Mais apelatz X de sos sers e dec ad els X mesuras e dix ad els : “Mercadiatz dementre que veni” ¹⁴Mais li ciutada de lui volian li mal. E tramesero .1. mesage seguentre lui e dizio : “No volem ara que regne sobre noi”. ¹⁵E fait es que torneç e receub lo regne e mandec apelar los sers alsquals donec l’aver, que saubes cant cadaus avian mercadat. ¹⁶E venc lo primers e dizia : “Senher, la teua mesura gazanhe V mesuras”, ¹⁷e dix a lui : “Alegrate, bos sers e fizels que empauquet fust fizels, sera poderos sobre X ciutatz”. ¹⁸E l’autre venc e dizia : “Senher, la tua mesura fe V mesuras”, ¹⁹e d’aquest dix : “E tu sias sobre V ciutatz”. ²⁰E l’autre venc e dizia : “Senher, la tua mesura que ei rescosta en u drap. ²¹Quar temia te que hom durs est, prens ço que no pausest e meiss- 145 b onas que no semenest”. ²²E dix a lui : “De la tua boca te iugi, ser mal : sabias que home durs so, prendentz que no pausi, e meissonantz que no semenei. ²³E perque no donest lo meu aver a la taula, et en venentz acertas ab gazanhe lo receubes ?” ²⁴Et als estranhs dix : “Toletz de lui la mesura e datz la a lui qui a las X mesuras”. ²⁵Et els dixerò : “Senher, a X mesuras”. ²⁶Et eu dic a vos que tot avent sera li donat, e de lui qui no a, e zo que a sera tout de lui. ²⁷Verament aquels meus enemix que no volgro mi esser renant sobre lor, aduzetz los aici et aucizetz los denant mi”. ²⁸Et aquestas paraulas ditas anava, puiantz en Iherusalem.

²⁹E fait es cum s’apropieic Ihesu de Betsagen e de Betania al pug que es apelatz Olivetis, trames dos de sos decipohs ³⁰e dizia : “Anatz el castel que’s contra vos, e quan seretz intratz trobaretz u poli de sauma ligat, e qual negus hom anc no sec. Deliatz lo e aduzetz lo a mi. ³¹E

a. estantz.- b. coitozament.-

si alcus vos demandara perque lo deliatz, enaisi *146 a* dizetz a lui : “Que’I Senhor la obra de lui dessira”. ³²Et anero liquial ero tramesi, atrobero sico dix ad els estantz lo poli. ³³Mais deliant lo poli dixerò li senior de lui ad els : “Perque deliatz lo poli?” ³⁴Et els dixerò: “Que al Senhor a obs”, ³⁵e aduzerolo a Ihesu. E gitantz lors vestimentas sobre’l poli pausero Ihesus. E anant lui gitavo lors vestimentas e la via. ³⁷E cum s’apropiec al deissendent de mont Ohivet, comenzero totas las companhas dels deissendentz gauzentz lauzar Deu e gran votz sobre totas las vertutz que viro, ³⁸e dizio : “Benezectes qui ves reis e nom de Deu. Patz el cel e gloria enaut”. ³⁹Elquant dels fariseus de las companhas dixerò a lui : “Maestre, menasa a tos decipols”. ⁴⁰als quals el dix : “Eu dic a vos que si aquest se calavo, las peiras cridaràn .

⁴¹Cum apropièc vi la ciutat, plorec sobre la e dizia : ⁴²“Qui si tu conoguesses aitantz en aquest teu dia las causas que a tu so en patz, mais ara so recostas dels teus ulhs. ⁴³Que venran dias e tu, e revironaran *146 b* te li tei enemic de valat, e forsaran te par tot e revironaran te, ⁴⁴e gitaran te e la terra, e lo teus fils que en tu so. E no laissaran en tu peira sobre peira. Per aiso que no conoisses lo temps de la tua vesitatio”. ⁴⁵Et intrantz el temple comenhec a gitar los vendedors en lui e’ls comprantz, ⁴⁶e dizia ad els : “Escruiet es : “Que la mia maisos maisos d’orazo es”. Mas vos la fezes balma de lairos”. ⁴⁷Et era essenhantz cadadia el temple. Mais il princeps dels preveires e li escriva e li princep del poble demandavo lui pendre, e no atrobavo que fesso de lui. Quar trestoz lo pobles era sospedetz e auzian lo.

20 ¹Fait es en .1. dia essenhant el poble el temple e prezicantz, aiustero se li princep dels preveires e li escriva ab los maiors, ²e anavo e dizio a lui : “Digas a nos en qual poder fas aiso e qui es qui dec a tu aquest poder”. ³E respos a lui Ihesu e dix ad els : “Demandarei a vos *147 a* en una paraula e respondetz a mi : lo babtisme de Ioan don era, del cel o dels homes?” ⁵Mais cosiravan entre lor e dizian : “Qui si dizem del cel, dira a nos : perque no crezetz lui ? ⁶Mais si dizem dels homes, totz lo pobles los^a lapidara, quar els so sert que Ioan era propheta”. ⁷E respondero : “Que no sabem don era”. ⁸E Ihesu dix ad els : “Ni eu no dic a vos en qual poder fas aisso”.

⁹Comenhec dire al poble aquesta paraula : “Us hom plantec una vinha e loguec la a coutivadors. Et anec en outra terra mout temps. ¹⁰Et en temps trames als coutivadors lo serv que del fruit de la vinha deso a lui. Mais li coutivadors lo batero e laissero lo volcant. ¹¹E aiustec autre serv trametre. Mais el acertas ara batent e cargant de blasme, laisserolo va. ¹²E no estec lo tertz trametre e liquial lui plagant ne gitero. ¹³E dix lo senhor de la vinha : “Que farei? Trametrei lo meu fil que am. Que *147 b* beleu cum lo veiran vergonharan lo”. ¹⁴Loqual co lo viro li coutivador cosirero entre lor e dizio : “Aquest es hereters, aucizamlo que sia nostra feita la heretatz”. ¹⁵E giterolo fora de la vinha et aucizerolo. Peraiso que fara dels lo senhor de la vinha? ¹⁶Vendra la vinha e prendra aquels coutivadors e dara la vinha ad autres”. Co auziro, dissero a lui : “No sia”. ¹⁷Mais el gardantz els dix : “Peraiso que es aiso que’s escruiet : “la peira que refudero li endificant, aquesta es feita e cap del angle”, e ditz hom^b caira sobre aquesta peira sera casatz, e sobre loqual caira, franheralo”. ¹⁸E querian li princep dels preveires e li escriva metre en lui las mas aquela ora e temero lo poble. Quar conogro que ad els dix aquesta semblanza.

²⁰E tramezero agaitadors que’s fenhio iust que’l prezeso en paraula, e’l liureso al princepatz et al poder del prebost. ²¹E demandero a lui e dizian : “Maestre, nos sabem que dreiturament dizes et essenhas e *148 a* no recep persona, mas e vertat la via de Deu essenhas. ²²Letz a nos donnar li usages a Cesar o no ?” ²³Mais cosirantz l’engan de lor, dix ad els : “Perque me asaiatz, enganadors ? ²⁴Demostratz a mi .1. diner : de cu es la emages e la escriptios ?” E respondetz dixerò : “De Cesar”. ²⁵E dix ad els : “Peraiso redetz las causas que so de Cesar a Cesar, e que so de Deu datz a Deu”. ²⁶E no pogro la paraula de lui

a. nos.- b. totz hom qui.-

reprendre denant lo poble. E meravilhat el respost de'l, calero.

²⁷Mais apropiero se alcantz dels sarduzeus que descrezo esser la resurectio, e demanderoli e dizio : “Maestre, Moyses escrius a noi : “Si a fraire d’alcu era mortz aventz moler, aquesta senes semensa era, que prenga so fraire la moler de lui e resucitara la semensa a so fraire. ²⁹Peraiso VII fraires ero : el primers pres moler e mortz es senes fils. ³⁰E l’autre pres la e mortz es senes fils. Lo tertz pres la ez eissament tuit VII e no lassero semensa, e so mortz. ³²Derairana de totz morta es la *148 b* fenna. ³³Peraiso e la resurectio de quals d’aquels VII sera moher ? Acertas tuit aquel VII agro lei a moler”. ³⁴E dix ad els Ihesu : “Li filh d’aquest segle noseiio esso liurat a nosas. ³⁵Mais aquel que auran digne agut^a aquel segle et e la resurectio dels mortz ni no noceiaran ni pendran molhers. ³⁶Ni d’aqui enant no poiran morir. Quar engal so dels angels, e fils so de Deu, cum sio fil de la resurectio. ³⁷Mais que resucitaran li mort e Moyses demostrec lonc lo gavar sico dix : “Lo Senhor Deu d’Abraham, el Deu d’Isaac e l’Deu de Iacob”. ³⁸Mais Deus no es dels mortz, mais dels vius, quar trastuit vivo en lui”. ³⁹E respondentz alcantz dels escrivas e dixero : “Maestre, be dissist”. ⁴⁰E d’aqui enant no l’ausero alcuna causa demandar.

⁴¹Diss adoncas ad els : “En qual mesura dizia Christ fil de Davi esser ? ⁴²E el David dix al libre dels Salms : “Dix lo Senher al meu Senhor : Sei e las mias destrás ⁴³entro que pausarei los teus enemix al escaunel de tos pes”. ⁴⁴Per- *149 a* aiso Davi apela lui Senhor. Et en qual mesura es sos fils ?” ⁴⁵Mais auzentz tot lo poble dix a sos decipols : ⁴⁶”Gardatz vos dels escrivas, que volo anar e las belas vestimentas e molas, e salutios el mercer, e las primeiras cadeiras e las sinagogas, e’ls primers sezers els maniar, ⁴⁷qui destrozisso las maisos de las veugas, fenhent longa orazo : Aquesti recebran maior damnament”. **21** ¹Mais gardantz vi cels que metio lor aver el tesar manent, ²e una veuva paubreta metent doas res menudas, e dix : ³”Verament dic a vos que aquesta veuva paubra plus de totz mes. ⁴Quar trastuit aquest de l’avondancia a lor mesero el do de Deu. Mais aquesta de zo que assi defalh tot so viure que ac mes”.

⁵E alcant dizian del temple que de peiras bonas era adoravatz^b, e dix : ⁶”Aiso que vezest, vendran li dia els quals no sera laissada peira sobre peira que no sia destrozida”. ⁷Mais demandero a lui e dizian : “Coman- *149 b* daire, quan seran aquelas causas ? E quals signes quan comensaran esser feitas ?” ⁸Loquals dix : “Gardatz que no siatz enganatz^c. Quar mout venran el meu nom dizentz que eu so e temps apropiara. Peraiso no vulhas anar seguentre els. ⁹Mais cum auziretz la batala e’ls aiustamentz, no vulhatz espaventar : aiso cove primeira a far. Mais no es ara fis”. ¹⁰Donc dix ad els : “Levara gentz contra gentz e regne contra regne ¹¹e teratremols sera grans per lox, e pestilencias e fams e temors de cel, e signes sera grans. ¹²Mais denant totas aquestas causas gitaran e vos lor mas. Et encauziran vos, liurantz e sinagogas et en gardas, liurantz als reis et als preveires per lo meu nom. ¹³Et avenra a vos en testimoni. ¹⁴Peraiso que pausat e vostres cors, no pessetz denant en qual mesura respondetz, ¹⁵quar eu darei a vos boca a saber alqual no poira contrastar e contradire tuit li vostre enemic. ¹⁶E seretz liuratz dels parentz e dels fraires e dels cozis e dels amix e dels homes...^d per *150 a* lo meu nom. ¹⁸E’l cabel del vostre cab no perira. ¹⁹E vostre pacienzia auret vostres armas.

²⁰E co veiretz revironar de la ost de Iherusalem, donc sapias que apropiara la destrositios de lui. ²¹Donc qui seran en Iudea, fugiran els puitz. E qui emeg de lui partiran, e qui e la regio no intraran en lui ²²que li dia de venianza so aquest. E seran complidas totas las causas que so escritas. ²³Mais gai a las prens et a las noirisas en aquels dias. Quar sera gran destresa sobre terra et ira az aquest poble. ²⁴E cairan en boca de glazi e caitiu seran menat en totas gentz. E Iherusalem sera caucigatz de totas gentz entro que sio complitz lo temps de las gentz. ²⁵E sera signe el solet et e la luna et e las estelas; e seran e terra destresa de gent per la

a. *Adde* : en.- b. adorenatz.- c. enganatz.-

cofesio del so de la mar e de las aigas, ²⁶a que sobre venran en tot lo mon. Qui las vertutz dels cels seran mogudas. ²⁷E ladonc veiran lo Fil del home venir en nivol ab gran poder et ab mages- *150 b* tat. ²⁸Mais aquestas causas comenzantz esser feitas, regardatz e levatz vostres caps que apropia la vostre rezezos^a ²⁹E dix ad els semblanza “Vezez los figuers e totz los aibres. ³⁰Cum ia geto de si lor fruitz, sabetz que prop es l’estius. ³¹Enaisi e vos cum veretz aiso far, sapiatz que prop es lo regne de Deu. ³²Verament dic a vos que no traspasara aquesta generatio entro que totas aquestas causas sian feitas. ³³Lo cels e la terra traspasaran. Mais las mias paraulas no traspasaran. ³⁴Mais gardatz a vos que per aventura no sio scargat vostri cors de trop maniar e d’ivreza en cura d’aquesta vida, e sobrevenra en vos soptanament aquels dias. ³⁵Quar coma lasz sobrevenra en totz qui sezo sobre la cara de la terra. ³⁶Enaisi uellatz totz temps orantz, que siatz digne a fugir de totas aquestas causas que so a venir, et estar denant lo Fil del home”. ³⁷Mais era los dias essenhantz el temple, mais noitz estar el puit que’s apelatz Oli. ... ^b. **23 151 a** .¹⁴ ad els “Presentatz a mi aquest home coma trastornant de poble, e vec vos eu denan vos demandi, lunha causa de mor no trobi en aquest home d’aiso en que vos l’acusatz. ¹⁵Mas ni Ero quar ne trames lui a vos, e vec vos que deguna causa digna de mort no es fait en lui. ¹⁶Peraiso castiat lui laissarei”. ¹⁷Et obs avia laisser ad els .i. liat per lo dia de la festa dels liatz^c. ¹⁸E cridec tota la companha essem e dizia “Osta aquest e perdona a nos Baraban”, ¹⁹loquals per una mescla feita e la ciutat et homicidi era mes e la carcer. ²⁰Autra vegada parlantz ad els volia perdonar Ihesu. ²¹Mais els cridavo “Crucifica, crucifica lo”. ²²Mais el eissa vegada dix ad els “Qual mal fe aquest ? Lunha causa de mort no atrobi en lui. Peraiso castiarei lo e laissarei lo”. ²³Mais els cridavo en gran votz requerentz que fos crucificatz e’sforzavan lor votz. ²⁴E Pilatz iugec esser fait lo requerement de lor, ²⁵e laissez ad els cel qui per homicidi e *151 b* per mescla fo mes en carcer, que requirero. E Ihesu liurec e la voluntat de lor. ²⁶E cum lo menero presero Simon, u home de Siren, que venia de la vila, e pausero en lui la crotz portar seguentre Ihesu. ²⁷E seguirolo grans companha de poble, de fennas que planhio e ploravo lui. ²⁸Mais, tornatz az elas Ihesu e dix “Las filhas de Iherusalem, no vulhatz plorar sobre mi, mais sobre vos eissas ploratz e sobre vostres fils. ²⁹Que vec vos que venra^d li dias als quals diran “Bonauradas las torigas, e li ventri que no germeno, e las popas que no alaitero”. ³⁰Donc comensaran a dire “Puig, cazes sobre nos, e montanhas cobretz nos”. Qui si en vert fust fan aiso, es sec que faran ?” ³²Et ero amenatz doi mali ab lui que fosso mort. ³⁴E seguentre que vengro en .i. loc que es apelatz Calavaria, aqui crucifiqero lui e’ls lairos, .i. a las dextas e l’autre a la senestra. ³⁴Mais Ihesu dizia : “Paire, perdona ad els *152 a* que no saben que fan”. E preno^e la vestimenta de lui e mesero a sort. ³⁵Et estava lo pobles aquelas causas gardantz. Et escarniolo, e li princep ab els, e dizian : “Los autres feis sals, si faza sals, si aquest es Crist Fil de Deu eletz”. ³⁶Et escarniolo li cavalier apropiat e presentavo a lui vinagre, ³⁷e dizio “Si tu est rei dels iuzeus, fai te salvz”. ³⁸Mais era sobre escriptios escriuta sobre lui de letras gregas e latinas et ebraigas : “Aquest es Ihesu reis de iuzeus”. ³⁹Mais us d’aquels que pendero lairos escarniolo e dizian : “Si tu es Crist fai sal tu meteies e nos”. ⁴⁰Mais respondetz^e l’autre menazavo lo e dizia : “Tu no tems Deu. Que emerida damnacio est ⁴¹e nos acertas iustament, quar digne faitz recebem. Mais aquest no fe a negun mal”. ⁴²E dix a Ihesu : “Senher, membre te de mi cum venras el teu regne”. ⁴³E dix li Ihesu : “Amen dic a tu : oi seras ab mi en paradis”. ⁴⁴Et era prop d’ora *152 b* secta. E so feitas tenebras per tota terra entro a la ora nona. ⁴⁵Et escurzitz le solelhs, e la vela del temple es partida per meg. ⁴⁶E cridantz en gran votz Ihesu dix : “Paire, e las tuas mas coman lo meu esperit”. Et aiso dizentz espirec. ⁴⁷Mais vi centurios zo que fo fait, glorifiquec Deu e dizia : “Verament aquest hom iust era”. ⁴⁸E tota la companha dels que’ra essem ad aquest esgardement e viro las causas que’ro feitas feren lor peisz retornavose’n. ⁴⁹Ed estava

a. rezezmio.- b. *Manqudent 2 folios*.- c. *Suppr.*: liatz.- d. venran.- e. presero.- f. reszpondentz.- g. sexta.-

tuit li conoissent de lui de lunh, e las fennas que l'avio seguit de Galilea vezian aquestas causas. ⁵⁰E vec vos .1. home que avia nom Iosep qui era de la cort, hom bos e iust; aquest no cosentic ah coselh et als faitz de lor, de Mandava la ciutat de Iudea, loquals esperava e lo regne de Deu. ⁵¹Aquest venc a Pilatz e queric li lo cors de Ihesu e depausec e' volopec lo en tovala monda, e pausec lo en .1. moniment talat, en qual anc lunhs *153 a* hom pausat no fora. ⁵⁴Et dies era Pareissetz e' la sabtes enluzia. ⁵⁵Mais las fennas segudas lasquals vengro ab lui de Galilea e viro lo monimentz et en qual mesura et era pausat lo cors del, ⁵⁶e tornatz aparelero ereamenta et enguentz. E acertas lo sabte calero segon lo mandament. **24** ¹Mais disabte fort mati vengro al moniment portantz lors enguentz que avio aparelat. ²E atrobero la peira retornada dei moniment. ³Et intradas no trobero lo cors de nostre Senhor Ihesu. ⁴E faitz es dementre que passavan et ero esbalauzidas d'aquest, vec vos dos homes estero lonc elas en claras vestimentas. ⁵Mais cum temero enclinero lor gardament en terra, dixero ad elas : "Qui quiretz vivent ab mortz ?" ⁶No es aici, resucitec. Remembre vos en cal guisa es parlat a vos, que encara seria en Galilea, ⁷e dizia : "Que reve^a lo Fil del home esser liurat es mas de pecadors et esser crucificat *153 b* et al tertz dia resucitar". ⁸E rememoradas se so de las paraulas de lui. ⁹Et issidas del moniment nunciario totas aquestas causas ad els XI et e totz los autres. ¹⁰Mais era Maria Magdalena e Ioana e Maria Iacobi et autres que'ro ab els, que dizio als apostols aquestas causas. "E veiaire so denant els sico escriut es^b aquestas paraulas, e no crezio elas. ¹²Mais Peire leventz corec al moniment, e gitantz vi la tovala sola pausada, et anec e si meteiss meravilhatz de zo que'ra fait. ¹³E vec vos dos dels anavan enaquel dia el castel que era en espazi de LX estatz de Iherusahlem, que avia nom Omaus. ¹⁴Et els parlavo entre lor de totas aquestas causas que avengro. ¹⁵E fait es dementre que parlavo et entre lor se querelhavo et el Ihesu apropiant anava ab els. ¹⁶Mais li ulhs de lor ero tengut que no lo conogueso, ¹⁷e dix ad els : "Qui so aquestas paraulas que dizetz entre vos anant et es irat ?" ¹⁸E respondia us, aquel es noms *154 a* Cleofas e dix : "E tu sols peregris est en Iherusahem e no conoguist las causas que so feitas en ela en aquest dias ?" ¹⁹Als cals el dix : "Cals causas?" E dixero : "De Ihesu de Naçare que fo hom poderos en obre et en paraula denant Deu ²⁰e tot lo poble, en cal mesura lo liurero li maior preveire e li nostre princep en dampnatio de mort, e crucifiqero. ²¹Mais nos esperavan que el fos rezemeire d'Israel. Et ara sobre totas aquestas causas lo tertz dias es hoi en que feitas so aquestas causas. ²²Mais alcantas fennas dels nostres espaventero nos que denant la lutz foro al moniment. ²³E vengro e no atrobero lo cors de lui, dizentz si vesio d'angels aver vista, qui dessero^c lui viure. ²⁴Et anero alcant dels nostres al moniment, et atrobero sico dixsero las fennas. Mais lui no trobero". ²⁵Et el dix ad els : "O fol e stat de cor a creire en totas causas que so parladas los prophetas. ²⁶No cove enaici morir Crist et aisi intrar e la sua gloria ?" ²⁷E comensantz de Moisen e totz los prophetas e demostrantz ad els e totas las Escripturas que de lui ero. ²⁸Et apropiero se del ca- *154 b* stel en que anavo, et el fe se per lunh anar. ²⁹E forzero lo e dizio : "Estai ab nos, Senher, que avespras, et es clinatz ia lo dias". Et intrec ab els. ³⁰E fait es que, domentre pausec ab els, pres Ihesu lo pa e benezec e frais e donec ad els, ³¹e ubert so li ulhs de lor, e conogro lo, et avalic se dels ulhs de lor. ³²E dixero la us al autre "No era lo nostre cors ardentz e nos de Ihesu domentre que parlia e la via, e ubrec a nos la Scriptura ?" ³³E levantz en eissa ora retornat so en Iherusalem e trobero aiustatz los XI et aquels que ero ab eisses, ³⁴e dizio "Que resucitec nostre Senher verament et aparec a Peire". ³⁵Et els contavo que era fait e la via et en qual mesura lo conogro el franhement de pa. ³⁶E co parlesso aquestas causas Ihesu estec emeg de lor e dix ad els "Patz a vos. Eu so. No vulhatz temer". ³⁷Mais conturbat et espaventat azesmavosi esperitz vezer. ³⁸E dix ad els : "Perque esz turbatz, e cosirer puio en vostre cors ? ³⁹Veiatz las mias mas e'ls meus pes que eu so : tocatz e veiatz, que esperitz car e ossa no a sico ara veztz aver". ⁴⁰E cum *155 a* aiso dix, demostrec ad els las

a. cove.- b. estoutesa.- c. dixero.- d. *Sic.*- e. *Adde* : E dix ad els.-

mas e'ls pes. ⁴¹Ara ad els no crezentz e meravihhantz per gaug dix “Avetz ara alcuna causa que hom mange ?” ⁴²Mais els li presentero una part de peis rausti et berca de mel. ⁴³E cum maniec denant els pres las sobras e dec ad els, ⁴⁴aiso so las paraulas que'i parladas ab vos, cum encara so ab vos, que obs es esser complit trastotas las causas que so escriutas e la Leg de Moisen, et les Prophetas et els Salms de mi. ⁴⁵E donc ubrec ad els saber que entendesso las Escripturas, ⁴⁶e dix ad els “Que enaisi es escriut e aisi convenia Crist morir e resucitar al tertz dia, ⁴⁷e esser prezicat e nom de lui penedensia e redempcio de pecatz e totas gentz, comenzantz de Iherusalem. ⁴⁸E vos esz testimoni d'aquelas. ⁴⁹Et eu trametei la promesio del meu Paire e vos. Mais vos seçetz e la ciutat entro que siatz vesti de la vertut d'aut”. ⁵⁰E menec los foras e Betania e levantz sas mas benezec los. ⁵¹E fait es, domentre que los benezec partic se dels e'ra portatz el cel. ⁵²Et els adoncas so tornatz en Iherusahem ab gran gaug. ⁵³Et ero tota ora el temple lauzantz e benedizentz Deu. Verament.
